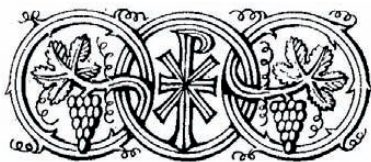

ПРЕПОДОБНИ ПЕТАР КОРИШКИ

ЖИТИЈЕ

ЧУДЕСА

СЛУЖБА

УВОД

Богоугодни живот и подвиге преподобног и богоносног оца нашег Петра Коришког описа хиландарски монах Теодосије који је на позив коришког монаха Григорија (претходно сабрата и иконома Хиландара) долазио у Призрен и околину и од веродостојних сведока и монаха очевидаца дознао за његов свети живот и богоугодне подвиге и чудеса. Мудри Теодосије је потом написао и службу преподобном.¹

Неоспорно је утврђено да је Теодосије писац Милутинове епохе (1282 – 1321), и да његова књижевна активност пада у сам крај XIII и прве деценије XIV века, а житије и службу преподобном Петру Коришком писао је највероватније око 1310. године. Писао је химнографске саставе – у првом реду то су још две службе – Св. Сави и Св. Симеону; осим тога саставио је још и *Заједнички канон* Христу, Св. Симеону и Св. Сави, *Заједнички канон* Св. Симеону и Св. Сави (четвртога гласа) и *Заједничке каноне* Св. Сави и Св. Симеону (на осам гласова). Написао је *Житије Св. Саве*, и *Похвалу Сави и Симеону*.

¹ Србљак т.1, изд. СКЗ, Београд 1970.

Оригинални текст (на црквенословенском) Житија преподобног Петра Коришког објављен је први пут 1871. године у издању Стојана Новаковића². То је био текст по рукопису из XVI века а који се данас чува у архиви Српске академије наука и уметности, као „Поменик Коришки“, и који садржи још и Службу преподобног и спискове владара и црквених лица који су се помињали на Светој Литургији. Новаковић је 1884. године објавио и почетак Житија којег у Београдском рукопису нема и то по препису Христофора Рачанина из 1668. године, насталог у манастиру Јовању (Кабларском), а који се данас чува у Богишићевом архиву у Цавтату. Превод на савремени српски језик објавио је А. Веселиновић³ и Д. Богдановић⁴. Ови преводи су били доступни само малом броју људи, тако да су богоугодни подвизи и житије овог великог светила српске земље највећем броју верника били непознати. Користећи поменуте преводе архимандрит др Јустин Поповић је саставио кратко „Житије преподобног оца нашег Петра Коришког испосника и отшелника“⁵ које је унето у „Житија светих за јуни“ – 5. јун (Београд, 1975). Тако се у обиљу духовне хране, коју овај велики молитвеник и теолог нашег времена предложи на духовну трпезу христољубивих душа, нађе и комадић слађи од меда – житије овог угодника Божијег, на радост многих верних. По први пут је широј читалачкој јавности било понуђено житије преподобног Петра

² Гласник Српског ученог друштва, 1871, 29.

³ Братство, Сарајево, 1938, 16.

⁴ Летопис Матице српске, јули 1970.

⁵ У том житију, поред осталог, изостављен је један добар део Теодосијевог житија који описује борбу преподобног са демонима (што је и централни моменат Теодосијевог житија), а који смо ми уврстили у ову књигу.

Коришког чији подвиг, као што ћемо касније видети, није ништа мањи од подвига пустиножитеља из првих векова хришћанства: Антонија Великог, Макарија Египатског, Павла Тивејског и других. Укратко и богонадахнуто описан духовни лик и подвиг преподобног Петра Коришког, у окружењу многих других светоотачких ликова, одговарао је обиму и циљу поменутог издања „Житија светих“ и у срцима многих верних запалио огањ љубави и молитвеног поштовања преподобног. Тај пламен је нарочито јак у срцима нас који монахујемо у светој црноречкој обитељи, поред његових светих моштију, које као непресушни извор точе исцељења од времена блаженог уснућа преподобног до данас. Проходећи своје монашке подвиге у тихој и од многометежног света удаљеној црноречкој пустињи, под окриљем светог Петра, и сами смо сведоци многих чудеса од светих моштију његових. Свакако највеће чудо, које се молитвама светог Петра и данас одвија, јесте „чудо васкрсења монаштва“, најпре у црноречкој обитељи а затим и у целој Рашко – призренској епархији. Мала, неугледна, заборављена и монаштвом замрла Црна Река, некада позната само малом броју људи у најближој околини, милошћу Божјом и молитвама овог великог угодника Божијег, у задње време постаде духовно жариште и расадник монаштва за целу Рашко – призренску епархију⁶ па и шире. Бујање литургијског живота у црноречком манастиру и по-

⁶ Као потврда тога нека послужи чињеница да је од 1978. године кроз црноречку обитељ прошло преко 100 људи. Од те године до данас Црна Река је цркви дала 3 епископа, преко 40 свештенослужитеља, десетак настојатеља манастира, неколико десетина монаха. Неки од њих свој подвиг наставише од Свете Земље, преко Свете Горе Атоса, до далеке Америке, Африке и Аустралије, као и у многим епархијама у земљи Србији.

вратак српског народа својој вери после 50 година богоборног комунизма, доводи у нашу свету обитељ све већи и већи број поклоника који и сами осећају благодатно дејство и помоћ светог Петра у духовним и телесним невољама. Желећи да огањ љубави и молитвеног поштовања верних према светом Петру разбуктамо, приредисмо и предложисмо Богољубцима ово духовно штиво које у себи, по први пут, поред опширнијег описа житија и богоугодних подвига преподобног оца нашег Петра Коришког, садржи и повест о његовим светим моштима и чудесима која се од њих дешавају, повест о манастиру светог Петра Коришког у Кориши (где су мошти најпре почивале) и манастиру Црна Река (где се мошти тренутно налазе) и службу преподобном, попуњавајући на тај начин празнину која је постојала на духовној трпези нашег народа. При овоме нисмо желели да похвалимо или узвеличамо преподобног, јер муцава људска похвала и величање није потребно ономе који је слављен и хваљен од Ангела на небу, него смо имали у виду духовну наслладу и корист оних који са вером и љубављу читају, стичући на тај начин ревност и усрђе у испуњавању заповести Господњих. При писању житија користили смо Мирковићев превод Теодосијевог житија⁷, кратко житије архимандрита др Јустина Поповића⁸, мноштво научних радова о светом Петру Коришком, манастиру светог Петра Коришког у Кориши, манастиру Црна Река као и историјске податке везане за историју нашег наро-

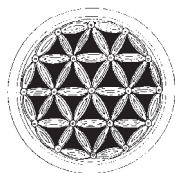
⁷ Просвета, Српска књижевна задруга, Београд, 1988, стр. 265 – 288).

⁸ Арх. др Јустин Поповић, *Житија светих за јуни*, Београд 1996, стр. 105 – 111.

⁹ Видети списак коришћене литературе на крају књиге.

да и цркве на просторима Косова и Метохије⁹. Тако сакупљено зрневље са многих њива самљесмо воденицом нашег слабашног разума, помешасмо са квасцем добре воље и са водом усрдног труда, а затим, потпомогнути молитвама светог Петра, све то испекосмо у огњу послушања и љубави према Богу. Тако припремљен духовни хлеб, са благословом владике Артемија, с љубављу предложисмо на духовну трпезу Христољубаца. Ако неко, је-дући га, обрете духовну корист и ревност у служењу Богу нека помене у својим молитвама црноречку братију, чија имена нека би свезнајући Господ записао у књигу вечнога живота. Амин.

Братство манастира Црна Река

ЖИТИЈЕ

*Прейодобни Петар Коришки
(савремена икона, рад Милоша Рашког)*

ЖИТИЈЕ И ПОДВИЗИ ПРЕПОДОБНОГ И БОГОПОСНОГ ОЦА НАШЕГ ПЕТРА КОРИШКОГ

Света српска земља је у лицу својих монаха Богу приносила миомирисне жртве од времена када је у њој засађено хришћанство до данас. Међу њима најмиомирисније жртве беху њени пештерници (анахорете¹, пустиножитељи, отшелници, исихасте).

То су били небески људи и земаљски анђели, духовни врлетници који су се најтешњим и најстрмијим стазама успињали ка вишњем Јерусалиму.

То су били испосници који су мачевима поста и молитве сасекли тројаког непријатеља: тело, свет и ђавола. Иако телом на земљи, њихово живљење би на небесима (Уп. Флб. 3, 20), њихов живот сакривен с Христом у Богу (Уп. Кол. 3, 20).

Од времена цара Константина па до светога Саве пештере на земљи српској молитвеном топлином загреваху: Света Петка, Свети Наум Охридски, Прохор Пчињски, Јован Рилски, Гаврило Лесновски, Јоаким Осогов-

¹ Анахорет (од глагола „анахореин“, што значи удаљити се, отићи, повући се) је монах који се удаљио од осталог света; монах „који је прешао из киновије у лавру, или се повукао из лавре у пустињу, или из настањене пустиње у ненастањену; у лаврама где се живело у келијама припадник лавре је могао да напусти своју келију и да се повуче, као анахорета, у пећину. Пећина се гада звала – то анахоретикон“.

ски, Роман Моравски и многи други само Богу познати. А када се апостолским делима и подвизима богоносног оца нашег Саве учврсти благочешће међу Србима, тада у армији богољубивих српских душа, које презреше свет и сва богатства његова, засија чета нових српских пештерника. Међу њима особито се прослави преподобни и богоносни отац наш Петар Коришки исцелитељ и чудотворац, чијим се подвигом освети цео призренски крај.

Живот овог великог светила српске земље је сав израстао из Бога и сав урастао у Богу. Струјао је у дубинама срца, скривен не само од туђег погледа него и од њега самог са свом својом божанском тајанственошћу. Зато се он не да сместити у калуп људског разума скованог од муцавих речи и појмова. Највећи део надчовечанског подвига његовог остаће познат само Богу и зидовима пећине у којој се подвизавао, а један мањи део, како и у уводу рекосмо, описа хиландарски монах Теодосије на молбу коришког монаха Григорија. Прихватајући молбу мудри Теодосије овако пише Григорију: „Благослови оче! Добро и за добро умиљење, себи и слушатељима корисно поучење, Петра преподобнога споменом, житије његово да за све саставим наговарао си ме, оче и брате Григорије. Као што зна твоје преподобије, много се устезах започети ово, не из лености него више због оскудне своје памети. Јер се преподобни, макар и у последње нараштаје али не горе од изванредних древних отаца подвизавао, и као бестелесан пошћењем, молитвама и сузама, да тако кажем, анђелски у Коришкој пустињи достојно Бога поживевши, јавио се. И како бих ја груби и недостојни, који у гресима препогано и скврно, и нечисто своје живљење истроших, и који отуд стекох срце помрачено и ум страстан, и лиших се мудрих мисли,

могао да уприличим реч или украсим похвалу? Али да не мислиш да не маримо за твоју љубав, и да се не прогневиш, расудисмо да је боље усрдно испунити твоју молбу колико се ништим умом постићи може, те молимо Бога, премудрости водитеља и благоумља податеља, да нам подари капљу благодатнога знања у Духу Светом, како би смо према твом очекивању достојну реч уприличити могли“. Наводећи даље корист оних који читају о подвизима светих и о награди коју због тога примају њихови списатељи, Теодосије побожно приступа опису као мрвице малог дела богоугодних подвига преподобног. Иако мрвице, у стању су да духовно укрепе и подстакну на богоугодно живљење сваког ко им са вером и љубављу приступа.

Преподобни и богоносни отац наш Петар Коришки се родио између 1211. и 1215. године од благочестивих, побожних и богатих родитеља. Село у коме се родио налазило се у предивном крају Диоклитије Хвостанске², пуном вијугавих потока као сафир, цветних поља, брегова и долина, засађених винограда, дубрава у којима се разлеже пој славуја и прекрасних птица, а звало се Уњемир³. У том побожном селу некада је било више од пет манастира и неколико цркава⁴. Међу њима и мали ма-

² Хвосно је у средњем веку било име за северни део Метохије, око Пећи и Дечана, са истоименим манастиром у којем је било седиште Хвостанске епископије, коју је установио још свети Сава 1219. године. Метохија је иначе била црквени посед Немањићких задужбина.

³ Данас је то чисто албанско село са називом Добра Вода. Последња српска кућа се иселила 1968. године. Налази се 10 km источно од Клине. Село се до I светског рата звало Уњемир, када је преименовано у Добра Вода што је дослован превод албанске речи Ујмир (*Задужбине Косова*, стр. 432).

⁴ Милан Н. Бојчевић, *Свети Петар Коришки и његов манастир*, Скопље, 1940, стр. 14.

настир Петровица⁵ кога је подигао краљ Урош, да буде дом молитве и извор живе воде православља околном народу. По рођењу родитељи просветише свог јединца светим крштењем а нешто касније дадоше га да се учи светим књигама. Његови родитељи имађаху још и млађу кћер коју такође по рођењу крстише. Обоје беху васпитани у побожности и беху послушни својим родитељима.

Време земног живота преподобног беше уједно и почетак златног доба српског националног бића. Милошћу Божијом и трудом светога Саве, српски народ је у самосталној држави добио своју самосталну аутокефалну Цркву⁶. Седиште нове српске архиепископије би смештено у новосазидану, свету седмоврату Жичу у којој је новохиротонисани архиепископ Сава, благословом Божијим а руком својом крунисао брата Стефана, средњег сина великог жупана Немање за „Првовенчаног краља“ Србије 1221. године. Апостолски труд ових христоносаца уроди богатим плодом те српска земља засија побожношћу. Широм српске земље заблисташе многе цркве и манастири⁷ а живот у целој земљи беше као црква Божија. Њену особиту красоту у пределима Диоклиције Хвостанске чињаху монаси придошли у ову област средњовековне Србије из Византије још у X веку.⁸ Њихов утицај на духовни и просветни живот Срба у тим

⁵ У том манастиру је преподобни отац наш Петар Коришки примио монашки постриг.

⁶ Било је то 1219. године у Никеји.

⁷ У средњем веку у Старој и Јужној Србији било је преко 280 манастира (са црквама 1300 и више). Само у Призрену било је 365 цркава и манастира (Архимандрит Јован Радосављевић, *Монашки начин живота*, Београд, 2002, стр. 64).

⁸ Средњовековна Србија је била веза између Азије и Европе, Ис-

крајевима био је изузетно велики. Настањивали су се у најнепреступачнијим пределима, увученим и заклоњеним, а њихови врлински и подвижнички животи беху као стреле божанске љубави које су рањавале многа српска срца. Једна од тих стрела, дубоко се зарила у срце овог дивног угодника Божијег још у раној младости и животом га ранила као што ћемо касније видети.

У тој великој школи побожности, каква беше цела српска земља, преподобни беше као неко дрво засађено крај потока, које расте и цвета и род слadak доноси у своје време (Уп. Пс. 1, 3). Плодове врлина преподобни рађаше још у младости јер од детињства беше кротак и смиран, безлобне душе и незлобива ума. Све ово говораше о благодати Божијој која беше и која имаше бити на њему.

Рањен божанском љубављу он избегаваше дечје игре и све некорисне дружбе и забаве а уместо њих марљиво читаше свете књиге, непрестано пазећи на речи Божије и њиховим поукама као водом напајаше душу своју. Њему премила беше она псаламска реч к Богу: „*Како су слајке језику моме речи Твоје, слађе од меда усџима мојим*“ (Пс. 118, 103). Уз то усрдно се труђаше у посту, молитви и похађању храма Божијег, а не тражаше од родитеља ни јела ни одела него му они сами на силу ово даваху. Видећи његову повученост и необи-

тока и Запада. Стога је доживела да буде поприште свих завојевачких народа и да најзад робује пет векова. Она је постала и уточиште монаха, које су владари афричких (Египат) и азијских земаља немилосрдно прогањали. Уз то, положај Византије био је угрожен од источних освајача, па је била принуђена да и монахе позива у своју одбрану, јер није имала довољно војске, која би се за њу борила. Стога су они главним друмом и дошли у наше земље (Милан Н. Бојчевић, *Свети Петар Кориншки и његов манасџир*, Скопље, 1940, стр. 15).

чан живот за једно дете, родитељи његови се не мало жалашћаху и говораху му: „Бруко породице, зашто не излазиш са друштвом, него свагда ћутиш и удубљујеш се у себе као да си у жалости за неким?“ А он, будући кротак, при томе ништа није одговарао него би се само осмехнуо и одлазио настављајући свој ранији начин живота са још више ревности, тако да је чешће пребивао у цркви него у кући.

Трудећи се тако у Господу срце се његово разгореваше све већом и већом љубављу к Богу и он неизмерно

Христос Панѿокрајор
(фреска из манастира Црна Река, Зограф Лонгин, крај XVI века)

жуђаше за безметежним монашким животом. При томе у мислима му стално бејаху речи Господње: „*Који љуби оца или мајтер већма него мене, није мене досјојан*“ (Мт. 10, 37), као и пример светога Саве, који у том периоду Петровог живота беше у позним годинама⁹ и чија слава допираше и до Хвостанских крајева. Водећи се таквим мислима, он у срцу своје донесе одлуку да се прибије уз неког опитног монаха и тако у посту и молитви далеко од многометежног и сујетног света проведе време земаљског странствовања. У то време родитељ његов оде из овог живота и он беше готов да се удаљи из дома, али мајка, осетивши својим материнским срцем намеру свога јединца, обисну му се о врат и плачући говораше: „Не остављај чедо мајку своју, смилуј се на удовиштво моје, сажали се на сиротство сестре своје још девојчице. Ти знаш да поред Бога још само тебе и њу за утеху души својој имам. Не остављај ме, молим те, да од туге и плача не умрем, па ћеш ти одговарати пред Богом што си ме убио. Не присиљавам те да месо једеш или да се ожениш. Остани и живи како хоћеш, само ме не остављај!“ А он, смиловавши се на раздирано срце материнско, многим њеним сузама би задржан да не оде. По очевој смрти он преузе бригу о кући, и у свему беше послушан матери својој, али своје подвиге поста и молитве не умањи него их напротив удвостручи због чега су га са подсмехом звали „сухоједац“. Он кротко ораше своју њиву на једном слепом волу, који по смрти преподобнога на чудесан начин препознаде палицу свога господара. На тога се вола, вели народно предање, за време од десет година, колико је са њим радио, није никада наљутио или подвикнуо, а камо ли опсовао. Још се у народу

⁹ Свети Сава се упокојио у Господу 1235. године.

у живој речи кроз векове сачувало да је преподобни био толико кротак, „безлобив“ и „благонаравен“, да су и голубови падали на њега и чупали длаке са његовог тела, а он им се никада није бранио, сматрајући да би се тиме огрешио.¹⁰ Уз тело своје он ношаше грубу власеницу, и то нико не знађаше осим мајке. Због тога мајка његова још више плакаше, гледајући цвет његове младости како се у посту суши. Бојећи се да их не остави и оде у пустињу, своју тугу скриваше у срцу своме ништа му не говорише. Но ускоро се и мајка његова пресели ка Господу и он као птица, којој се врата кавеза отворише, похита да испуни своју давнашњу богоугодну жељу.

Уњемир, црква Светог Ајосџола Пеџара – Пеџровица (XIV век)

¹⁰ М.Н. Бојчевић, наведено дело, стр. 24.

Разделивши имање сиромасима, блажени Петар питаше своју младу сестру хоће ли да се уда, јер је не могаше оставити тако младу и незбринуту. Но сестра његова такође љубљаше девственост и чистоту и пошто јој ова реч тешко паде одговори му: „Ако ти сам избегаваш брак, зашто друге на њега присиљаваш? Нити ћу се удавати, нити ћу те напустити. Бога кога љубиш љубим и ја, и куда идеш ти идем и ја, и како у посту живиш ти, живећу и ја с тобом, само ме не остављај“. Овакве речи сестре његове као оштар мач прободоше душу његову и он је стаде молити и убеђивати да се уда. Али пошто не успе у томе он смирено рече: „Воља Господња нека буде“.

Недалеко од села преподобног, као што раније рекосмо, налазио се манастир Петровица¹¹ у коме је живео један старац монах. К њему се преподобни са својом младом сестром упути. Старац их са љубављу прими под своје окриље, научи их правилима монашког поста и молитве, радујући се духом њиховом одречењу од света и љубави према монаштву. Код овога старца преподобни се поче учити почецима подвижничког живота и од њега ускоро прими монашки постриг. Пребивалишта њихова беху две мале колибе, недалеко једна од друге, које

¹¹ Петровица је данас у рушевинама. Црква је темељно била обновљена у XIV веку и посвећена је светом Апостолу Петру. После тога у непознато време је опустела, па је поново обнављана и у XVI веку. Види се стара једнобродна базилика од које се сачувала апсида, јужна и југозападна фасада. Народно предање вели да је цркву 1231. године подигао краљ Урош, најмлађи син Стефана Првовенчаног, још док је био младић, из захвалности Богу што се у лову на том месту срећно спасао од дивљег вепра. Била је метох манастира Хиландара. Налази се високо на једном брду, поред чијег подножја пролази тиха река која је била граница између Србије и Црне Горе (Милан Н. Бојчевић, исто, стр. 14, 16, 17).

преподобни сагради близу цркве. Подвизавао се преподобни врло тврдо и истрајно у посту и молитви, и у тешкој борби с демонским искушењима показао се победоносним, као што ће се даље показати. Сродници и познаници њихови чувши за њихов богоугодни живот веома се дивљаху и хвалећи Бога доношаху им што им беше потребно за живот. Честе посете њихове тешко падоше преподобном и он жудећи за Господом, који се човеку открива у безметежности, предложи сестри да се удаље на неко мирније место што сестра одмах и прихвати. Распаљиван огњем Божанске љубави, преподобни са сестром напусти родни крај и тако дођоше до места које се звало Алтин и тамо, опет близу цркве светог и врховног Апостола Петра¹² у подвигу поста и молитве живљаху. Но као што се не може сакрити град који на гори стоји, тако се ни овде њихова врлина не сакри од честих и многих посетилаца.

На челу српске архиепископије у то време беше ученик Светога Саве – Свети Арсеније Сремац¹³, човек обогаћен сваком врлином. Ево како он као духовни пастир поучаваше монахе свога времена, међу којима преподобни отац наш Петар сијаше као сунце међу звездама: „Во-

¹² Овај манастир је био надалеко чувен са своје старине и монашког живота. Он се скоро у свим старијим немањихким повељама помиње као велики и лепо манастир у старом Алтину. Данас је спорно питање где се тај манастир налазио, као и то коју је област наше земље и Албаније заузимао Алтин. У топографском одређивању Алтина постоје више теорија. У основи се све оне слажу да под Алтином треба разумети сву ону планинску област, која се простире од Белаја више Дечана на југ, дуж пута Дечани – Призрен, где су села Рогоште, Краснић, Јуник, Поношевци (Рад Југосл. академије XXXVII, 9).

¹³ Свети Арсеније Сремац је био архиепископ српски у периоду 1233–1263. године, упокојио се у Господу 1266. године. Он је средином XIII века седиште Српске архиепископије пренео у хвостанску област, тј. у Пећ.

зљубљени, молим вас, проводите у овом веку тешко и скрбно, лишавајући се свакога телеснога покоја, као непријатеља који завиди нашем телу, имајући у себи пост свесрдачне љубави, напредујући ноћу непрестаним молитвама, да би примили награду за своје трудове и да се удостојите да уђете у радост Господа свога (Уп. Мт. 25, 21; Мт. 25, 23) и да budete посредници небеских добара. Јер Владика наш добри Господ веома жели наше покајање, и хоће да будемо синови светлости и да Му свагда служимо преподобијем и правдом. Од сада почнимо да се бојимо имена Господњег и да у свему чинимо Његову вољу, да би се са њиме зацарили на векове¹⁴.

Преподобни пак, имајући као пример равноангелно житије свог архиепископа и душу своју загревајући читањем житија светих и богоносних древних отаца, све више пламташе жељом да се повуче дубоку у пустињу, да би се тамо у савршеном безмолвију и ненарушивој тишини могао бавити умном молитвом и разговарати једино са возљубљеним спаситељем и Богом, али му у томе сестра би сметња. Окован ланцима овог искушења и тугом као мачем пробадан, донесе одлуку да Бога ради тајно напусти сестру. Но кад он то покуша сестра га примети и брзо га сустиже. Путујући заједно дођоше до високе горе изнад града Призрена, поврх села које се зваше Кориша¹⁵. На тој гори застадоше да се одморе од

¹⁴ Преузето из књиге „Данило Други – Живоји краљева и архиепископа српских, Службе“, Просвета, Српска књижевна задруга, Београд 1988.

¹⁵ До 1999. године, када су шиптарски зликовци протерали све Србе, било је српско – албанско село. Налази се у Призренском подгору 6 – 7 km североисточно од Призрена. Помиње се под истим именом у Арханђеловској повељи 1348. године и повељама краља Стефана Душана из 1343. године (дата старцу Григорију о његовој цркви Св. Петра у Ко-

напорног пута. Од силног умора сестра одмах заспа твр-
дим сном. Тад се преподобни реши да оствари своју на-
меру: да Бога ради и већих подвига остави и сестру и
удаљи се у неку скривену распуклу стену, но претход-
но у топлој сузној молитви обрати се Господу говорећи:
„Господе, ти све знаш, Ти знаш жудњу срца мога за То-
бом, и да из љубави према Теби сада и ову сестру моју
саму у пустињи остављам, јер хоћу да несметано послу-
жим Теби, Богу мојему. Упути ме по доброту Твојој та-
мо где бих поставио почетак покајању. Погледај Госпо-
де на моју добру вољу и подари ми трпљење и до смрти
живот у овој пустињи. Молим се и за ову слушкињу Тво-
ју, сестру моју: Анђелима Твојим светлим одведи је та-
мо где ће у покајању и вршењу Твоје Свете воље живот
свој завршити. Не заборави, Владико, труд њен у моли-
тви и посту сједињеним са девственом чистотом Тебе
ради. Заштити је покривачем силе Своје од свих видљи-
вих и невидљивих замки ђавољих, да се и ја слуга Твој,
обрадујем због спасења њеног“.

Помоливши се тако Господу он затим осени главу
сестре крсним знамењем и проливајући реку суза уда-
љи се од ње и сакри. Пробудивши се и не угледавши бра-
та поред себе, она га поче тражити и дозивати, и како
га ни после дугог тражења не нађе, схвати да је одбегао

риши), и 1355. године (о границама поседа цркве Св. Петра у Кориши).
Обе се чувају у манастиру Хиландару. У селу се налазе: остаци цркве
Св. Петра коју је подигао старац Григорије, остаци цркве Св. Николе,
остаци цркве Св. Ђорђа (XIV век), црква Покрова Пресвете Богороди-
це, остаци утврђеног манастира Мужљака (опустео у XVII веку), мана-
стир Св. ап. Марка (XV век), који је 1999. године сравњен са земљом од
стране шиптарских зликоваца и испосница Св. Марко Коришког (по
предању, пустиножитеља и ујака Св. Петра Коришког).

од ње као што је раније покушао и горко плакаше: „Тешко мени, где пропадох! Тешко мени без брата и путовање спасења мога! Тешко мени, слатка моја светлости, како те се лиших? Где си се свио? Где си сад кад си мене оставио? Мати ме је теби оставила, а ти си ме немилостиво у пустињи саму оставио. Тешко мени, што за сан поднесох и шта добих; и зашто, када смртним сном бегах обузета, у њему и крај живота не примих, те не бих у ову смртну беду запала! Тешко мени, кукавној, шта да радим, камо да се денем? Горо Божија света, молим да смрт у теби нађем. Макар ми ти буди милостива, прими и мене овде, и дај да не изађем из тебе до гроба. Јер у свет вратити се или у њему бити не волим, нити сам достојна да живим не видећи господина брата мојега“. Плачући тако и ридајући она отиде међу непознате људе и тамо тајно настави свој живот у девственој чистоти, целомудрију, посту и молитви, онако како је од брата научила¹⁶.

Пошто се кришом удаљи од сестре, преподобни се попе на гору одакле се лепо видео цео тај крај а зваше се „Света“ и осматрајући са ње тражаше згодно место за своје станиште. Сишавши са горе дође до долине опкољене великим стенама у којима беху многе пећине. Попевши се на једну од њих тешком муком као на стуб,

¹⁶ Теодосије у свом житију нигде не наводи име сестре светог Петра, али предање каже да се она звала Јелена. Име сестре Св. Петра нема у Богишићевој Служби док се у хиландарском рукопису спомиње само једном, у икосу после 6. песме. Име сестре светог Петра налазимо у икосу после 6. песме канона светог, у Служби преподобном оцу нашем Петру Коришком, коју је сачинио протојереј Мирко Р. Павловић 1969. године у Београду.

*Испосница
Св. Пејтра Коришког
(фотографисано јуна
2005.)*

обрете високо на овој стени једну пећину као од Бога спремљену и топло благодаривши Господу настани се у њу¹⁷.

¹⁷ Ова пећина, тачније окапина, образована дејством подземних вода, представља природно удубљење у стени, неправилног овалног облика. Широка је 2,65 m, дубока око 4 m и висока нешто преко 4 m. Налазила се на висини 8–10 m. По блаженом уснућу преподобног или при крају његовог живота, унутрашњост испоснице је у целини била

У отвореној пећини изложен ветру и сунцу а зими хладноћи, преподобни затвори врата и прозоре срца свога за сву таштину земаљску, а ралом поста и молитве неуморно обрађиваше душу своју, чистећи је од корова страсти и греховних жеља. Стајања његова на молитви, метанија и бијења у прса, сузе у свеноћном молитвеном стајању ако опишемо како треба, вели писац житија преподобног Теодосије, лењивцима и небригама изгледаће нетачно. У његовој пећини не беше ничега што би лопови могли покрасти осим поцрнела тела и на њему худих хаљина ради прикривања наготе. Сва храна његова беху изданци дивљег биља и горки букови жир, ако се и то храном назвати сме, и то у малим количинама. Пиће његово – слатка планинска текућа вода. Ако би му која богољубива душа, сазнавши за њега, нешто мало хлеба донела примао је с дубоким поклоном, али је такве много молио да му не долазе нити да причају другима о њему. Спавао је врло мало, ослоњен на стену. Беше преподобни непоштедан и немилосрдан непријатељ телу своме да би га од страсти очистио и у жртву чисту и живу Богу принео. Тако је овај анђео у телу, хранећи душу своју речју Божјом и молитвом, не обраћајући пажњу на немоћ и потребе своје људске природе, посведочавао собом реч Господа нашег Исуса Христа: „*Не живи човек о самом хлебу*“ (Мт. 4, 4).

У поменутих пећинама многи дивљи зверови беху настањени још пре његовог доласка, али га они не узне-

фрескописана а затим претворена у цркву Св. Архангела Михаила. Веома оштећен живопис се и данас може видети и то је уједно најстарији живопис сачуван на просторима Косова и Метохије. Налази се двадесетак километара од Призрена у тешко приступачној клисури Коришке реке, подно планине Русенице.

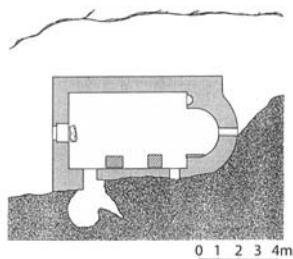

мираваху за разлику од духовних зверова – демона који такође обитаваху у тим пећинама и који на сваки начин настојаваху да га одатле отерају преко једне змије. Змија се не усуђиваше да изађе пред очи преподобнога, него у својој пећини дан и ноћ непрестано јаросно шишташе стварајући буку и изазивајући страх код преподобнога. Често су беси преко привиђења страховити клопот творили и по ноћи вичући често нападали. Час би долазили са змијом која са разјапљеним чељустима по њиховом наговору требаше да га прогута; час му плачним гласом сестре његове говораху: „Изађи, господине брате, и прими ме у пећину, да ме звери не поједу. Тебе јединога уместо родитеља имадох, и с тобом, све напустивши, пођох, а ти си ме саму оставио! Гле, коли-

Богородичина црква – исјосница
Јелене, сесјире Св. Пеџра Коришког

Богородичина црква,
основа

ко времена по горама лутам тражећи те, од глади и плача изнемогла пропадам, а ти живиш не бринући се за мене као да ти нисам сестра. Ти каменосрдни немилостивче, зар се нећеш смиловати на сузе моје? Хоће ли ти примити Господ што си ме оставио? Изађи бар сада да би ме својима одвео, па се опет врати у своју испосничку пећину“. Понекад би му демони тресући пећину и вичући говорили: „Зашто говориш да се бојиш Бога, када си сестру своју у пустињи зверима за јело оставио?! И мислиш да ћеш се спасти, а толико времена ниси ни покушао да је потражиш! Зар се не плашиш суда, јер ће од тебе Бог тражити душу њену? Којим ћеш, дакле, већим грехом од овог прогневити Бога? Изађи и нађи кости њене те их погребите, и бар тиме умилостиви Бога према себи“. Но преподобни знађаше за таква и слична лукавства бесовска, те не престајаше са појањем псалама Давидових и ни речи им не одговараше. Видећи непоколебивост његове душе и опаљивани молитвом преподобнога демони гневни одлажаху. У међувремену сестра његова поживевши целомудрено и угодивши Богу пресели се у рајске обитељи. А преподобни примивши вест о њеном престављењу топло из срца заблагодари Богу, коме се увек молио за њено спасење.¹⁸ Тако свемилосрдни

¹⁸ По предању, преподобни је сестри, по њеном престављењу, сазидао цркву на месту где је била њена испосница и посветио је Пресветој Богородици. И данас под окомитом стеном брда Чукаља – Сукаља постоје остаци цркве Пресвете Богородице, у народу познате под именом „црква сестре Петра Коришког – Јелене“. Црква је правоугаоне основе (дужине 7, 68 m и ширине 5 m) са полукружном апсидом споља и изнутра. Црква је прибијена уз стену и оријентисана је нешто више у правцу североисток–југозапад, него што је уобичајено исток–запад. Од Испоснице Св. Петра до ове цркве води стаза благо се спуштајући до Водичког потока (који лети пресушује), да би се преко некадашњег мостића (чији су темељи установљени археолошким радовима)

Господ за малу жртву учињену Њега ради у овом кратко-трајном животу брзо услишава молитве слугу Својих. А змија, као што рекосмо, увек јаросно шишташе и узнемираваше преподобнога. Када му најзад досади често шиштање њено преподобни паде на колена и са сузама се мољаше Господу: „Господе погледај на невољу моју са висине светога станишта свога и вапај мој к Теби да дође. Ти си Господе рекао: *«Без мене не можеш ништа чиниш»* (Јн. 15, 5), и ја немоћни слуга Твој у гресима погружен, полагајући сву наду на Тебе, молим ти се не допусти лукавој змији да ме отера са овога места у које ме приведе човекољубље Твоје“. Знајући пак из Светога Писма да се род демонски изгони постом и молитвом, наложи на себе строги четрдесетодневни пост и још усрдније се Богу мољаше призивајући и Анђела Господњег у помоћ. И када се завршише дани поста и молитвеног стајања, преподобни узевши мочугу своју упути се пећини у којој змија живљаше и именом Христовим стаде ту љуту змију прогонити из пећине. И гле, као некада против Мадиамаца Исусу Навину, тако и њему против опаке змије, јави се Анђео Господњи с мачем у рукама. Уплашен од сјаја његова старац посрну да падне, али га Анђео подиже и рече: „Не плаши се од мене, ја сам Михаило, Архистратиг Сила Господњих, и гле, пошто си молио, сада сам ја од Њега послан и дођох да прогнам лукаву змију, која ти пакост чини. Сада ћеш видети славу

пребацила преко каменитог корита потока и потом се лаким успоном повезала са другом црквом. (Више о овој цркви видети у: Милан Ивановић, *Остаци цркава и исјосница у анахоретској насеобини Св. Петра Коришког у данашњем селу Кабашу код Призрена и његовој околини*, „Манастир Црна Ријека и Свети Петар Коришки“, научни скуп, Приштина – Зубин Поток – Црна Ријека, 25 – 26. април 1996, Приштина. Београд 1988, стр. 169).

Бога нашега!“ И Арханђео с мачем одмах прогна змију, а старцу рече: „Мир теби, душо која тражиш Господа! Виде ли славу Бога нашега? Гле, молбу твоју Бог преко мене испуни, и покварена и лукава змија више никада неће доћи. Пази на себе и јачај у Господу, јер ћеш многе нападе морати да поднесеш од злих духова који ти овде за-

Свѣи Архангел Михаило
(фреска из манастира Црна Река, Зограф Лонгин, крај XVI века)

виде, али их се ти немој бојати и не плаши се њихова застрашивања, него им се именовом Господњим супротстави и они ће отићи посрамљени.“ И Архистратиг одмах постаде невидљив. А старац зачуђен сјајем Божијег анђела са трепетом и великим смирењем бијући се у прса говораше: „Ко сам ја, у страстима поцрнели и у гресима огрезли и усмрдели, те си ти, Господе, послао у помоћ мени Твог преславног и пресветлог врховног Анђела!“ И ушавши у пећину он са сузама заблагодари Богу и Архангелу Михаилу, а змијину пећину стаде поштовати као Божију цркву и Свето место¹⁹, рекавши као Аврам: „*На месѿу овом Госѿод се ѿосѿара*“ (Пост. 22, 14).

По овом виђењу, не подавши се нискоумљу, него забрављајући што је остраг, а стремећи за оним што је напред и трчећи према циљу ради награде небескога призвања Божијега у Христу Исусу (Уп. Флб. 3. 13, 14) преподобни се даде на још веће подвиге, и достиже такву чистоту ума да је све ђаволске замке прозирао и двосеклим мачевима молитвеног тиховања и поста као паучину раскидао. Због тога се ђаво гневом распаљиваше и разним застрашивањима и привиђењима често искушаваше. Особито се стараше да преподобног одагна из пећине.

Једнога дана навали ђаво на њега у виду великог облака црних гавранова који хоћаху да му очи ископају, и свакојаких звери које страшно рикаху и кидисаху на њега. Преподобни брзо устаде и прекрстивши руке на прсима рече: „*Помоћниче мој и избавиѿељу мој, Госѿоде не оклевај* (Уп. Пс. 69, 6), јер гле, у лављем обличју дођо-

¹⁹ Овај моменат из Теодосијевог житија неким истраживачима служи као повод за тврдњу да је преподобни ту змијину пећину претворио у цркву.

ше непријатељи моји да ме нападну, *йохийај да ме изба- виши* (Пс. 30, 3), *и не дај зверима душу која се исїоведа Те- би* (Пс. 73, 19), *да се не йорадују због мене нейријайтељи моји* (Уп. Пс. 40, 12), *ниши да рекну: Прогушасмо га*“, и потом гласно стаде изговарати Символ Вере. И као што некада пророк Давид појањем псалама и свирањем у гу- сле отера злог духа што дављаше Саула тако и преподоб- ни изговарањем Символа Вере и камењем усрдних мо- литава, натера демоне у бегство. Претећи им он им гово- раше: „Телесна звер и оруђе ваше, покварена змија, име- ном Господа Бога мојега Исуса Христа одавде би прогна- на, па ћу се уз Његову помоћ и о вашим маштаријама по- бринути“. И павши ничице на земљу и многим сузама је заливајући хвалу Богу узношаше речима: „Љубићу Те Госїоде, снаго моја, Госїод је уйвврђење моје и йрибежи- шїе моје, и избавишељ мој“ (Пс. 17. 2,3).

А свевидећи Бог, желећи да га као чисто злато пре- топи у огњу искушења, као и древне подвижнике, допу- шташе демонима да га и физички нападну. Често су на њега наваливали да га са оне високе стене гурну и о ка- мен разбију, али он, Божијом силом чуван, остајаше не- повређен, и опет у пећину улажаше радосне душе, зна- јући да све то види Бог наградодавац. Ненаситом љуба- вљу према Богу, он ревносно проохођаше све веће бор- бе, тако да се и сами беси од његовог страдалничког тр- пљења срамљаху и са све већим гневом настојаваху да га убију.

Испод стене на којој преподобни обитаваше, проти- цаше планинска река. Једном када она набуја од снега и кише, мноштво демона, по Божјем допуштењу, ухвати преподобнога, врже га у мутну реку и стаде га вући по оштром речном камењу сами себе подстичући и говоре-

ћи: „Пожурите, другови, пожурите! Ако смо раније били лењи да пагубника нашег убијемо, сада је време да будемо вредни. Покажимо усрђе и утопимо непријатеља нашег!“ А преподобном, много га бијући, говораху: „Иди од нас, бедниче! Теби се међу људима место не нађе, па си дошао у наша пребивалишта да нас протераш, и наше стене и пећине за себе неправедно приграбиш. Иди од нас, иди јер нико пре тебе не дође овамо и не учини нам такво насиље! Престани да нас вређаш, иначе ћеш зло скончати!“ А страдалник Господњи, покривен ранама, једва се до пећине попе, прстима се прихватајући, и рече: „Ево ме опет! У име Господа мојега Исуса Христа, ја се вас не бојим!“ , а Господу се топло помоли говорећи: „*Господе, у тебе се уздах, да се не постигнем до века, да ми се не наругају непријатељи моји*“ (Пс. 24. 2,3). Демони тад отишавши, тобож за дуго, оставише преподобнога, али се убрзо вратише у виду великог броја војника. Цела долина и околне стене беху испуњене демонима. Сви беху наоружани, а на главама им беху шлемови у облику глава дивљих вепрова, медведа и других звери. Призор беше страшан за гледање. Дошавши до пећине стадоше пред светитеља Божијег и запретише му говорећи: „Ето, већ дође час да будеш убијен! И немој мислити да ћеш овога пута у животу остати. Дођосмо да те коначно убијемо. Шта ћеш сад безумниче? Опамети се и послушај нас: Устани, иди, да не будеш заклан мачем. Расећи ћемо намучене удове твоје и дати их зверима за јело, да се и остали, кад виде како си ти убијен, не усуде да нас вређају“. А преподобни, наоружавши се молитвом против њих рече: „*Боже, на помоћ моју њази; Господе, у помоћ ми похиџај*“ (Пс. 69, 2)! Јер гле, прогонитељи моји поново се договорише и дођоше на ме непријатељи

моји, тражећи смрт души мојој, и хвалећи се говоре: Гоните га, ухватите га, Бог га је оставио, и нема му избавитеља! Боже мој, не удаљи се од мене! Боже мој, дођи ми у помоћ! Нека буду постиђени и нека ишчезну клеветници душе моје, *нека се постоиде и посраме уједно који се радују злу моме* (Пс. 34, 26). Ја се увек у тебе уздам и у свакој борби мојој прилажем похвалу теби“. И бесима смело рече: „Ако би још и веће мноштво пукова на ме навалило, неће се бојати срце моје. Ако ме нападнете, показашу своју смелост против вас у име Бога мојега“. Разјарени овим речима беси гневно јурнуше да га убију. А старац стаде на вратима пећине с мочугом спречавајући их да уђу. Тада неки од демона отрчаше и са задње стране започеше прокопавати пећину а други вичући и клепећући оружјем наваљиваху да га убију. Тада копљем гурнут, преподобни посрну уназад и уплашен рече: „*Помилију ме, Господе, јер сам немоћан; исцели ме, Господе, јер се смејоше кости моје, и душа се моја смуџи веома*“ (Пс. 6. 3, 4). И одмах му Господ посла Анђела Свога који га укрепи у борби тако да се он успешно супростављаше говорећи: „*Услиша Господ мољење моје, Господ молићу моју њрими. Нека се постоиде и смује сви нејријашељи моји; нека се поврати назад и веома се постоиде убрзо*“ (Пс. 6. 10, 11). Одбрањен десницом Божијом преподобни се обрати демонима: „Зар и поред тога што се често бористе са мном, не упознасте ништавност своју и свемоћ Бога мојега Исуса Христа. Са читавом војском на мене самога дођосте, и обшавши као ичеле саће ойколисте ме, и као огањ у њрњу гневом на мене праштући разгоресте се. А ја именов Господњим њројивљех се. Па и данас, макар и гурнут од вас посрнух да паднем, али ме Господ придржа. *Снага је моја и њохвала моја Господ, и*

би ми на сјасење. Десница Госјодња сатвори силу, десница Госјодња јодиже ме и ојача јројив вас. Нећу ја од вас умрејти него ћу жив бијти (Пс. 117, 17) у Богу – спасу мојему Исусу Христу. Макар ме још хиљадама пута нападали, ја ћу у име Његово побеђивати и живот мој овде скончати на вашу срамоту“. Тада старешина демона рече старцу: „Причекај мало! Поново ћемо доћи, и брзо ћеш угледати своју смрт. Али зашто се ми уопште и боримо с тобом? Какво би смо веће зло или теже страдање од оног што сад имаш могли навалити на тебе? Како не схваташ да је смрт пријатнија од таквог живота? Јер шта је тај твој живот којим се без памети хвалиш: зар се ниси сам убио, једући биље у пустињи као звер? Изложено сунцу, ветру, киши, тело твоје у пећини труне, а кожа ти је као земља поцрнела, а у њој су као у врећи кости твоје, као суво сено и једва се држе. И толико безумно трпиш и изнураваш себе? Како би смо те боље од овог повредили или проклели!...“ А преподобни у мислима рече: „Да дође на ме милосји Твоја, Госјоде, сјасење Твоје, јо речи Твојој. И одговорићу ругачима мојима реч, јер се јоуздах у речи Твоје“ (Пс. 118, 41), а затим гласно бесима рече: „Није ми непозната ваша лукава подвала. Лукаво хвалећи ме, желите да ум мој узнесете гордошћу, којом сте ви отпали. Али је нечист пред Богом онај ко се горди у срцу своме, безумно се надимајући. Ако се човек поузда у себе а не у силу Божију, за трен ока може упропастити многогодишњи труд. А ја, од свих људи грешнији, исповедам: Ја сам јрах и јейео (Уп. Пост. 18, 27) пред Господом мојим, и у Господу је сво уздање и сила моја. Зато је и пост мој и трпљење моје у овој пустињи, јер је Он Бог мој, и спаситељ мој, и заштитник мој, и у Њега се уздам. Тело моје, ако и трули, никаква ми зла не чини:

ако и иструли, устаће у нетрулежности; ако је сада неугледно, устаће у слави; ако је сада немоћно и поцрнело, устаће у сили и сјају. *Јер ово расиадљиво, рече, њреба да се обуче у нерасиадљивоси, и ово смрџно да се обуче у бесмрџноси* (1. Кор. 15. 42, 53). Каква је корист, по вашем наговору заробити се многим јелима, дебело тело и узаврелу крв имати, и душу многим страстима у гресима утапати? *Јер њело и крв царсџва Божијег не могу наследџи* (1. Кор. 15, 50), рече божанствени апостол. А ово добровољно страдање моје за Гопода, у овом краткотрајном животу, нису ни као један дан вечне муке која очекује вас и оне који вас слушају. Па ви и сами то знате и говорили сте: *Шџа хоћеш од нас, Исусе, Сине Божији? Зар си дошао амо њрије времена да нас мучиш?*“ (Мт. 8, 29). А они, не имајући одговор на мудре речи преподобнога, посрамљено одлазећи говораху: „О, невољо! О, ти, Петре, тврда стено!²⁰ Одоле каменим трпљењем својим, одоле и победи! Одлазимо одавде. Али ако смо понекад и побеђени, са борбом не престајемо. Зато и велике подвижнике на крају живота надвладамо. И о теби ћемо се, непреподобни, постарати“.

После ове страшне борбе са демонским искушењима, у којој силом Христовом однесе победу, преподобни у топлој сузној молитви заблагодари Господу као Давид некада говорећи: „*Узвисићу Те, Госјоде, јер си ме њрихваџио, и ниси обрадовао неџријажџе моје нада мно* (Пс. 29, 2), *јер замало да не склизнуше ноге моје, замало да не скренуше кораци моји* (Пс. 72, 2). *И да ми Ти Госјоде, ниси њомогао, умало се не насџани душа моја у аду. Милосџи Твоја, Госјоде, њоможе ми* (Пс. 93, 17), *милосџи Твоје, Госјоде, до века њеваћу* (Пс. 88. 1, 2) *и усџа ће моја об-*

²⁰ Петар (петра) је грчка реч и значи камен.

јавиџи љравду Твоју, сав дан сѣасење Твоје“ (Пс. 70, 15). А Господ, примајући његове речи као мирис миомира духовнога, и видећи његову љубав, трпљење и смирење, удостоји га виђења небеске светлости у пећини његовој. Од тог виђења он се испуни неисказаном радошћу и весељем и мишљаше да је на небу а не на земљи. Препун неисказане радости и весеља, и лијући потоке суза, њега је ситила божанска љубав у току много дана тако да он потпуно заборави на ионако худу храну своју а и сан беше одступио од њега. Рањен стрелом Божанске љубави, безизлазно телом борављаше у пећини а духом својим заједно са Небеским Силама предстојаше Владици свих, у псалмима говорећи: „*Жедна је душа моја за Богом Живим; кад ћу доћи и јавиџи се лицу Божијем?*“ (Пс. 41, 2).

У оваквим надљудским подвизима и равноангелним врлинама преподобни поживе и остало време свог земаљског странствовања, увек испуњен духовне радости и благодарности Богу. А беси се више не усудише ни да му се приближе, јер их благодат Божја која беше у преподобноме, увек далеко одгоњаше. Али речи њихове, о победи на самом крају живота и над великим подвизницима, у срцу своме ношаше и увек у молитви говораше: „*Не одбаџи ме у време сѣаросѣи, када несѣане снаге моје не најусѣи ме* (Пс. 70, 9). *Не љредај ме у руке нељријашеља који ми завиде* (Уп. Пс. 26, 12), *да се не љорадују и не кажу за мене: добро! добро! души нашој; ниѣи да кажу: Прогуѣасмо га!*“ (Пс. 34, 25). И тако са страхом и трепетом грађаше своје спасење увек у срцу носећи речи Светог Апостола Павла: *Христѣос Исус дође у светѣ да сѣасе грешнике од којих сам љрви ја* (1. Тим. 1, 15), *и који мисли да сѣоји нека љази да не љадне* (1. Кор.

10, 12). И Господа који у јеванђељу учи: *Кад извршише све што вам је зајовеђено, говорише: Ми смо нешто преобне слуге, јер смо учинили што смо дужни учинити* (Лк. 17, 10). *Јер сваки који себе узвисује њонизише се, а који се-бе њонизује узвисише се* (Лк. 14, 11). Тако преподобни до краја свога живота себе осуђиваше и свагда пред Господом смираваше, те тако, као паучину, раскину све замке демонске и као по степеницама пењаше се у срцу свом ка савршенству у врлинама.

Пред крај живота преподобног, Господ благоизволе да светлошћу његовог живота обасја и друге људе, те упути к њему неке богољубиве монахе. Дошавши к њему замолише га да их прими и испосничком животу научи. Предосећајући свој скори одлазак к Богу, он их с љубављу прими и даде им благослов да се настане у пећинама испод стене наспрам његове и уједно замоли братију да му у пећини усеку у камену место за гроб, где ће га по смрти положити. После тога преподобни кратко време поживе са братијом који ненасито жуђаху да се насите сладошћу његовог духовног меда. А он, препун божанске благодати и духовног искуства, точаше им ово Божанско пиће, пуно неисказане сладости. Нарочито их храбраше да се не боје демонских напада и да буду истрајни у испосничким подвизима и безизлазном пребивању у пустињи далеко од сујетног света. На њихову молбу исприча им своје житије и подвиге а затим занемоћа обузет грозницом. Потом се причести божанским и животворним Тајнама Христовим рекавши: „Слава Богу за све“. Најзад се још једном топло са сузама помолли говорећи: „Господе Исусе Христе, сине Божји, прими у миру душу моју и удостоји ме да уз помоћ и одбрану Светих Анђела Твојих несметано прођем поред духова

злобе у поднебесју, и тако Анђелима чуван доспем до места где ћу се поклонити Теби, Богу моме, и од Тебе, по великој милости Твојој, примити помиловање за многа моја зла дела и наследити небеско благо“. Оградивши тако душу молитвеним миром и уздањем у милосрђе Божије и при томе желећи да дух свој преда Господу у осами, онако како је и скоро цео свој живот проживео, преподобни даде братији последњи целив и наложи им да оду на починак а да сутрадан опет дођу к њему. То ражалоности братију али бојећи се греха непослушности отидоше. Оставши потпуно сам преподобни, после неког времена, у миру предаде душу своју у руке Господа свога, кога је од детињства толико заволео и усрдно му подвижнички служио до старости. Упокојио се 5. јуна 1270.

*Камена гробница у којој је био сахрањен
Прейодобни Пејтар Коришки*

или 1275. године за владавине српског благоверног краља Уроша. Оне ноћи када се преподобни упокојио, монаси, уставши за вршење полуноћнице, чуше умилно појање као од много појаца али неразумљиво. Нашавши се у чуду похиташе ван да виде одакле оно долази. Погледавши у правцу старчеве пећине видеше је обасјану јаком светлошћу. Знајући да су старца самог оставили и да у његовој пећини никада није горела ватра, они хтедоше доћи до пећине да виде о каквој је необичној појави реч, али их заповест старца у томе задржа. Мучећи се у неизвесности сачекаше да сване јутро. Та ноћ им се, како сами говораху, учини као цела година. На осветку дана они похиташе ка пећини и нађоше је пуну благоуханих мириса, али никога другог не видеше. У усеченом гробу лежаше свето тело преподобнога умотано у власеницу. Лице му беше веома светло, испољавајући тиме чистоту и сјај његове душе. Тада схватише да се преподобни удостојио ангелске посете и у срцима својим величаху Бога који на такав начин прославља оне који Њега прослављају. Прописно опојавши многим сузама онога који је пре њих опојан и хваљен од Анђела, они са љубављу целиваше његово свето лице а затим, камењем покривши камени гроб²¹, жалосни што се лишише божанске ризнице, вратише се у своја пребивалишта.

После не много времена, Господ , не хотећи да ведем заборавом остане прикривен натчовечански подвиг

²¹ Камена гробница (димензија 2,25 x 0,90 x 0,65 m) се и данас може видети у дну испоснице. Озидана је од танких плоча и притесаног камена, првобитно је била омалтерисана. Њено дно чини стена преко које су биле постављене опеке на подлози од малтера. Гробницу је затварала ниска камена поклопница закошених страна од које се сачувао један део.

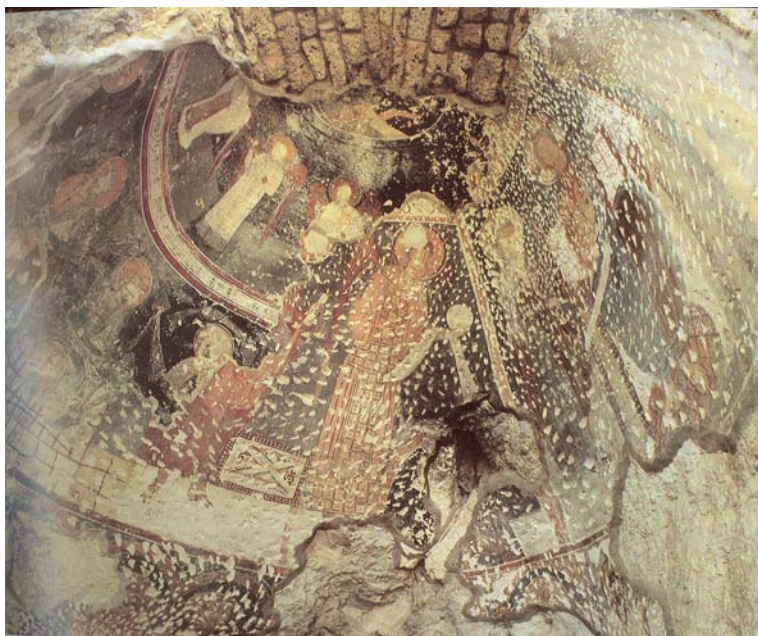
преподобнога у безљудној пустињи, прослави сасушене подвизима мошти његове, дајући да чудотворе и изобилно миомиришу, објављујући на тај начин богоугодни живот преподобног који за живота постаде „миомир Христов“. Стога стадоше многи из ближих и даљих крајева притицати његовим Светим моштима тражећи помоћ у својим невољама. И сви који са вером и љубављу долажаху добијаху помоћ и исцељења од својих болести. Нарочито беху бројна исцељења ђавоиманих људи јер је преподобни још за живота примио власт над демонима да их прогони као што смо раније видели. Неки Христољубиви људи, подстицани вером и љубављу, затражише од монаха главу и неке друге делове моштију преподобног што им ови с љубављу и дадоше. Примљени благослов једни однесоше у Цариград а други у друге крајеве одакле бежаху, при чему и сами дадоше делове Светих моштију на украс и лепоту црквама у својим отачествима.

По прослављању преподобнога, монаси пећину његову украсише фрескама и претворише је у цркву посвећену Светом Архангелу Михаилу. Ту они свакодневно обављаху богослужења окриљени молитвама свога Светога оца. На тај начин до тада пусто и безљудно место постаде рајско обиталиште, тј. прва анахоретска насеобина у том крају. Почетком XIV века, краљ Милутин²² цркву – испосницу дарова манастиру Хиландару.²³ Овај светогорски манастир, по прослављању преподобнога, посла у свој метох у Кориши угледног и предузимљи-

²² Свети краљ Милутин је владао од 1282 – 1321. године.

²³ Ова повеља Св. краља Милутина није сачувана, али је више пута помиње цар Душан у својим исправама. (в. А.Н. Соловјев, *Два њрилога њроучавању Душанове државе*, I. *Повеља цара Душана о Мејхохији Св. Пејтра Коришког*, Гласник СНД II/1 – 2 (1927), стр. 25 – 36).

*Куйола испоснице Св. Пејтра
са два слоја живописа: из XIII и XIV века*

вог старца Григорија, који је у управи (сабору старца) имао послушање иконома. Дошавши у Коришу Христољубиви старац Григорије као игуман прилежно рађаше на материјалној и духовној изградњи манастира, имајући при томе свесрдну помоћ Хиландара. Имајући у срцу љубав према преподобноме, Григорије зажеле да му се напише житије и служба и зато упути молбу свом хиландарском сабрату Теодосију, као ученом и за то способном монаху, да дође у Коришу и у славу Божију обави то богоугодно дело. Теодосије с радошћу прими позив, дође у Коришу, и ево шта о свом доласку сам казује: „Ја, кукавни Теодосије, чувши за чудеса која се пока-

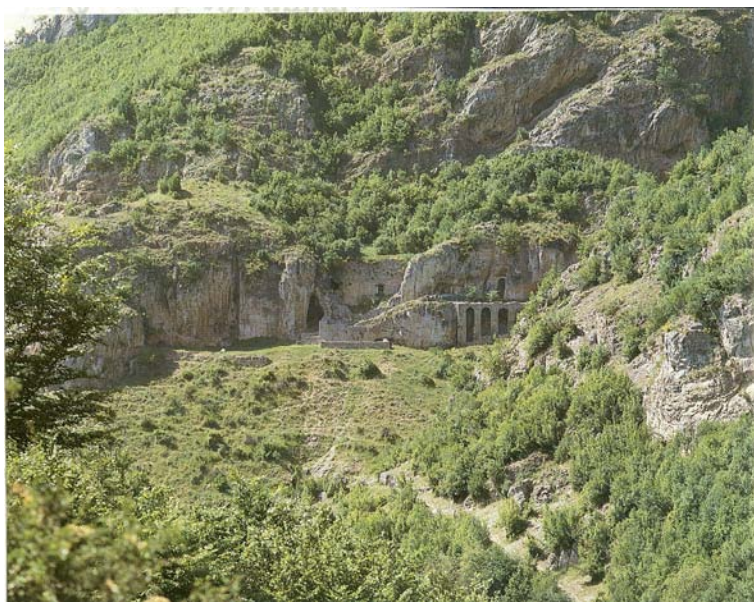

зивањем Светога Духа и исцељењем од Светих моштију преподобнога догодише, чезнући много за њим, с љубављу и вером, и молитвама преподобнога од Бога удостојен, дођох из Свете Горе Атона, и Светога оца Светим и чудотворним моштима поклоних се. Угледавши пустињу његову и стену на којој се подвизавао видех дивно од Бога за отшелнике устројено пребивалиште. Јер место је ван света и за сваки подвиг прикладно, на стално умиљење и плач за Богољубиве поучно.... Све ово видевши и потом дознадох колико је велики у посту и трпљењу преподобни и ваистину достојно од Бога прослављени, и распитах се код мештана и многих из околине за оно што из живота његова хтедох дознати, и што слушањем примише од оних инока који преподобнога погребше и који с њима бејашу, па ми то о њему испричаше да и род роду после њих ово пренесе као повест, те написах и сатворих да сваки може прочитати, да се добро житије преподобнога не би приповедало као сан и гатка, и да тиме не бисмо били лишени користи и умиљења“.

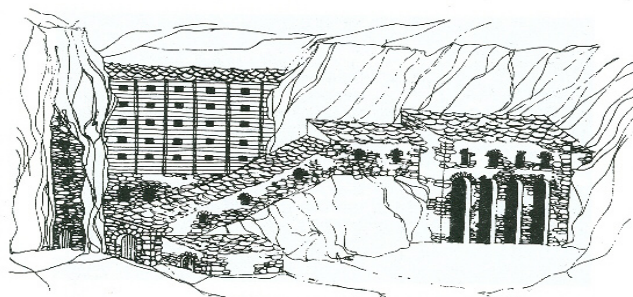
Нешто касније²⁴, на непогодном терену испред испоснице Светог Петра, саграђена је црква посвећена овом новозасијалом коришком чудотворцу. Била је то издужена једнобродна црква, неправилног облика, ослоњена на снажне стубове и потпорне лукове, а на северној страни прислоњена уз скоро вертикално засечену стену²⁵.

²⁴ Свакако до 1343. године.

²⁵ Највероватније је подигнута заслугом старца Григорија. Приликом живописања ове цркве, у испосници је преко раније урађеног живописа са надгробном тематиком насликан нови, са темама које су се уклапале у целовит програм нове цркве с параклисом. Остаци тог живописа се и данас могу видети.

Данашњи изглед манастира Св. Пејтра Коришког

Првобитни изглед манастира Св. Пејтра Коришког, идеална реконструкција (цртеж: О. Марковић)

Испосница је попримила место и улогу параклиса. Залагањем старца Григорија у селу Кориши, у првој половини XIV века, би саграђена црква такође посвећена светом Петру Коришком. Исту цркву 1343. године старец Григорије дарује краљу Душану за привремено седиште првог игумана и каснијег серског митрополита Јакова, који је у име Душаново руководио изградњом Светих Архангела изнад Призрена. Старцу Григорију за узврат цар Душан дарује „стару цркву Светог Петра пустиножитеља и чудотворца“²⁶, а после смрти Григорија да поново припадне Хиландару. Вођен вером и љубављу према преподобном, цар Душан је најпре сам, а потом и са својом женом Јеленом, сином Урошем и свитом дошао у овај тешко приступачни крај на поклоњење моштима преподобнога²⁷, и том приликом даривао манастир имањима у ближој и даљој околини. Следећи пример свога владара и многи српски великаши и обичан народ богато су даривали манастир нарочито од времена када се почео празновати дан његовог светог споме-

Темељи цркве Св. Петра Коришког у селу Кориша (XIV век)

²⁶ Овде се мисли на цркву подигнуту уз испосницу Св. Петра.

²⁷ Било је то између 1346 и 1355. године.

на, а његово име као светога унето у српске месецослове.

Канонизацију наших Срба светитеља народ је везао за понеко важније чудо из живота њиховог. Тако је сачувано предање о канонизацији Св. Петра Коришког. У њему се каже: Неког великог празничног дана окупи се мноштво сељака пред цркву, и поче разговор о Петровом животу и подвизавању. У то отпоче и служба Божја и сељаци почеше један по један да улазе у цркву, остављајући своје „остене“ – штапове код врата, при улазу. По завршетку службе сељаци изиђоше из цркве и узимајући своје штапове испред врата стадоше се свађати због једног златног штапа који се незнано како нађе међу њима. Сваки од њих је лажно тврдио да је штап његов. Не могавши се нагодити чији је, један сељак предложи да се сви умире и да пусте сваки свога вола, па који од волова узме „златни остен“ тога је вола господар власник штапа. Тако и учине. Пусте волове, међу којима је био и слепи во светог Петра. Сваки во узме штап свог господара, а слепи во између гомиле штапова дохвати „златни остен“ и рече: „Ово је штап мога господара Петра, а на врху је он сам. Уз то се Петар посветио, јер за десет година колико ме је употребљавао у раду никад ми није рекао рђаве речи, а још мање вама, његовим сељацима. Бог је разумео његову смиреност и добродушност и уврстио га у ред својих праведника“²⁸.

Које је године била канонизација преподобног не зна се поуздано али је сасвим извесно да ју је свети Петар писао својим многобројним и дивним исцељењима и чудима, а народ додавао потврду кроз векове. После

²⁸ М. Н. Бојчевић, наведено дело, стр. 24.

канонизације, светитељски лик преподобног Петра поче се сликати у црквама широм српске земље²⁹, а верни

Свети монаси – великосхимници (тврети са десне стране је Св. Јефтимије, а у медаљону су Св. Алексије – човек Божиј, Св. Пеџар Коришки (у средини), Св. Аскликије). Фреска из манастира Добруна (XIV век).

²⁹ О поштовању Св. Петра као великог угодника Божијег у крајевима прилично удаљеним од Призрена говори и податак да је његов свети лик 1343. године осликан на западном зиду припрате цркве манастира Добруна код Вишеграда (овде је Св. Петар обележен као *stȳ petr? re tre rgi ugenskz*). После много година лик Св. Петра појавиће се у Богородичиној цркви у Матки близу Скопља 1496/7. године, опет на западном зиду у виду попрсја (али је овде обележен као *stȳ petr? po(X)sti no\i tel?*). Насликан је тачно изнад ктиторке Милице, што наговештава да му је лично она, као и раније добрунски ктитори, указивала посебно поштовање. У припрати Пећке патријаршије, на западном зиду, он је придружен Св. Јовану Рилском, Прохору Пчињском, Јоакиму Сарандапорском и Гаврилу Лесновском [обележен је као *stȳ petr? kori- [ki* а осликан је 1565. године а поручилац фесака био је патријарх Макарије (види слику на *стр.* 80)]. Црква Св. Николе у Богошевцу у Сре-

људи у молитвама још усрдније призивати његову помоћ и заступништво.

*Прей. Петар
Коришки
црква Св. Николе у
Богошевцу
(крај XVI или
почетак XVII века)*

дачкој жупи налази се близу Корише, па је разумљиво што је у њој крајем XVI или почетком XVII века, насликан Св. Петар – *pete(r)? korigi [tk?* – на јужном зиду у виду попрсја. А о томе да је успомена на место рођења и монашења Св. Петра чувала у околини Уњемира до XVII века и касније, сведочи и црква Св. Николе у недалеком Млечану, где је 1601 – 1602. године насликан Св. Петар Коришки –... *kor(i)[kz* – на северном зиду припрате. У црноречкој цркви, у њеном унутрашњем делу не постоји фреска Св. Петра, али је зато његов свети лик, заједно са светим Архангелом Михаилом, коме је и црква посвећена, осликан на спољашњем делу апсиде, вероватно средином XIX века. У XIX и XX веку фреска светог Петра осликана је у хиландарској припрати, у цркви Св. Александра Невског у Софији, на Опленцу и другде. (Б. Тодић, *Ограз кулиа Св. Петра Коришког у уметносийи*, поменути научни скуп, стр. 201, 202).

Сређином XIV века, монашка заједница у Кориши прераста у општежиће³⁰ са јаким духовним зрачењем. Манастир је свој врхунац доживео у доба владавине краља, односно цара Душана када је и цела Српска држава достигла врхунац свог златног доба. Овај велики српски владар показа и доказа целом свету, шта може српски народ када иде за Христом, кад је слојан и кад се њиме богомудро управља. Он српску државу прошири на многе области грчке земље све до Егејског мора а благостање владаше у свим крајевима њеним. И побожност, и народна производња, и трговина, и уметност и науке и лична слобода, и јавна безбедност и судска правда – цветаше под Душаном и не беше у свету државе са таквим благословом Божијим. За време његове владавине на сабору у Скопљу дотадашњи архиепископ Јоаникије буде проглашен за патријарха српског, а пећка архиепископија буде узвишена на независну патријаршију српску. Одмах затим, на сам дан Васкрса, 16. априла 1346. године на сабору у Серезу оба патријарха (српски и бугарски), венчају Душана царском круном. На тај начин Душан Силни доврши велелепну и Богом благословену грађевину утемељену на камену вере православне

³⁰ То потврђују грађевине пронађене у оквиру комплекса. Северно од цркве између две високе стене, било је подигнуто вишеспратно здање са келијама за становање и можда, трпезаријом. Могу се видети и рушевине вероватно економских објеката. Аркада и сводови прилепљени су уз стену као саће у кошници, или као гнезда ластавице. Читав комплекс био је опасан обимним зидом који се само делимично сачувао, са западне и јужне стране. Његов материјални положај свакако је био добро осигуран, захваљујући прилозима поклоника и од цара дарованим метосима. Био је то један имућан и добро организован манастир о којем су бринули и најистакнутији представници тадашњег друштва.

а започете од великог жупана Стефана Немање (Светог Симеона) и Светога Саве. Света Косовско – Метохијска земља у то златно време беше средишњи део српске државе³¹ и била је сва окићена лепим црквама и још чудеснијим манастирима. Међу њима Коришка обитељ за-сија особитим духовним сјајем. Имајући у себи велико духовно благо – мошти преподобног Петра, она је представљала духовно извориште снажног духовног зрачења. Имајући пред очима пример новопрослављеног српског пустиножителя, неки од оних који презреше све лепоте овога света, еванђелски узимајући на раме јарам Христов, настанише се у клисурама околних речица на побрђима Шаре, и у амбијенту веома сличном коришкој пустињи, у посту и молитви, стадоше водити богоугодни безмолвни живот.³²

Манастир Светог Петра је у слободној и духом побожности запојеној српској држави уживао мир и благостање а његова судбина везана је за судбину српског народа. Наиме, после изненадне смрти цара Душана, српско царство почело је да се распада на земље под вла-

³¹ Судаћи по владарским повељама из тог времена то је била најгушће насељена српска област са занемаривим процентом заступљености осталих народности (опширан попис становништва дечанског властелинства које је заузимало Метохију и околне крајеве, показује да су од 89 насеља само три, и то ван територије Метохије, била настањена Арбанасима. Од укупно 2432 куће, према дечанској повељи (1330) само 44 су арбанашке, свега 1,80 %) (Душан Т. Батаковић, *Косовске Миграције*, CATENA MUNDI, Српска хроника на светским веригама, заједничко издање Ибарске новости, Краљево, Матица Срба и исељеника Србије, Београд, 1992. год., стр. 451).

³² Било је то у XIV веку. Многе од тих испосница се и данас могу видети. Оне се налазе на крашким површинама, по правилу у клисурама река, а настале су адаптацијом природних пећина. Из тог периода познате су: Испосница Јелене – сестре Св. Петра Коришког, Марко-

шћу феудалних господара. Метохија, којој и припада манастир Светог Петра Коришког, је била у поседу Балшића, а потом је највећим делом загосподарио Вук Бранковић. Тада се на духовном небу Србије појавише тамни облаци братоубиства, неслоге, властољубља, грамзивости између српских великаша, због чега Господ и допусти оно страховито српско страдање на Косову када мученички погибе свети Великомученик Лазар (15. јуна 1389. године), и са њим цвет српске господе и војника. Тада наста „туга на земљи народима и сеча хришћана какве није било никада“³³. Цео српски народ и властела вапијаше тада само ово: „Допуштењем Божјим предани бисмо ради грехова наших у руке безаконих и мрских непријатеља и цара неправедна и најлукавија на земљи. И тада би опустошење и туга велика од безаконих измаилћана, какве није било нити ће бити“³⁴. Многи манастири беху опљачкани и спаљени а монаси убијани. Од тог времена почињу тешки дани за обитељ Светога Петра која се нашла у сталној опасности од османлијских чета, које су све чешће упадале на подручје Србије пустошећи све испред себе. Средином XV века, после пада Новог Брда, Косово и Метохија су, као и све друге српске земље, били сведени на обичне турске санџаке, али је ипак велику већину у њима чинило српско становни-

ва испосница, Русеничка испосница, Матоске испоснице, Црквена пећина, Капела Св. Илије, Калуђерски камен и многе друге. (О томе више прочитати у: Даница Поповић, *Средњевековне пећине – испоснице у њризренском крају*, Историјски часопис, књ. XLIV, Историјски институт САНУ, Београд 1997).

³³ Види Љ. Стојановић: „*Стари српски зајиси и најџиси*“, Београд, 1902, I, 192.

³⁴ Записано четири године после Косовске битке на једном трио-ду, (тамо I, 182).

*Богородица шири од небеса
(фреска из манастира Црна Река, конха айсиде, Зограф Лонгин,
крај XVI века)*

штво. Ратови, пустошења и насилна исламизација беху честе појаве у то време и изазиваху немир и страх код православних оваца Христових, које не тако давно уживаху мир и благостање. Бурна времена која је преживљавао тај крај старе српске државе, као и честе промене господара, довело је до распада великих манастирских добара. У том периоду манастир Светог Петра престаје да буде Хиландарски метох и постаје самосталан и могао је да задржи само оне земље које су се налазиле у његовој ближој околини. Непосредна близина призренског краја седишту пећких патријараха била је узрок што су његови становници често учествовали у ослободилачким покретима које су они помагали. То је било, тада за-

иста, најнемирније подручје које су Срби насељавали, па је зато и највише трпело од турског насиља. О голго-ти крстоносног српског народа у то време читамо у сачу-ваним записима: „И в то времја и лето бе крепка глад и насилованије љуто и погуби от исмаилит’н јакоже нест можно сказати јазику такво зло и озлобленије³⁵“ ... , „Бе-да уби мње от проклетих агарјан; проклети, проклети, проклети, амин³⁶“. У та претешка времена манастир све-тог Петра је привремено запустео.³⁷ Нарочито тешке по-следице за наш народ изазваће аустро – турски ратови вођени у XVII и XVIII веку. После пораза Аустријана-ца код Качаника³⁸, од удружених Турака и Татара, срп-ски народ је у Старој Србији, доживео трагедију као ни-када дотле у својој историји. Она је била у истини гроб-ница живих и мртвих. Турци су тада разорили 360 ме-ста у Старој Србији.³⁹ У једном запису из манастира Де-чане овако се описује то стање: „... љути страх и беда та-да беше: матер од деце раздвајаху, а оца од сина. Младе робљаху а старе секаху и дављаху. Тада људи на се смрт призиваху а не живот од проклетих Турака и Татара. Ја-ој мени љуте туге. Када прихватише Турци подиже се на

³⁵ Запис монаха Пахомија из 1575. године, из манастира Св. Троји-це – Руснице.

³⁶ Запис из XVI века, урезан оштрим предметом на једном камену узиданом у врата параклиса Св. Николе, Душановог манастира Св. Ар-хангела код Призрена.

³⁷ О томе нам говори запис који је на фрескама испоснице Св. Пе-тра угребао монах Агатангел: „ва лето 1572 бист запустеније обитељи сей“ (М. Панић Суреџ, *Кад су живи завидели мртвима*, Београд 1960, 94, 242).

³⁸ 2. јануара 1690. године.

³⁹ Г. Стојановић, *Србија у време бечког рата*, Београд, 1976, стр. 161 – 163.

манастир Дечане паша Гашли⁴⁰ из племена Гаш⁴¹“. Овим страдањима треба додати још велику сеобу нашег народа под патријархом Арсенијем III Чарнојевићем⁴², која је исто тако утицала на смањење броја српског становништва у Старој Србији а избегли народ изложила великим страдањима. Следећи ударац који је доживео наш преостали народ у Старој Србији, био је турски геноцид извршен над њим за време аустро – турског рата⁴³, када је због поновног устанка Срба дошло до друге веће сеобе под Арсенијем IV Јовановићем Шакабентом.⁴⁴ Ускоро после овога следује укидање самосталности Пећке патријаршије⁴⁵, што ће довести до потпуне дезорганизације нашег народа и још веће пауперизације. Од тога времена Турци почињу у опустошена или умањена српска насеља, у околини Призрена и у Метохији, да интензивније насељавају своје колонисте из северне Албаније па зато почињу да продиру у све крајеве Косова и Метохије. Ти турски колонисти – Арбанаси, убрзо по досељавању примају ислам, због чега их Турци фаворизују, и зато они почињу да спроводе нечувена насиља над преосталим српским становништвом. Тај терор се састојао од безобзирног отимања њихових имања и рушења српских цркава и манастира. Због оваквог стања он почиње да се исељава на различите стране, јер ако је неко желео да остане на прадедовској земљи морао је

⁴⁰ Арбанас из племена Гаш из Албаније (пр. Р. Катића).

⁴¹ Цитат по Г. Станојевићу, Љ. Стојановић, *Зайиси и наџииси*, I, 488, бр. 1907.

⁴² 1690. године.

⁴³ 1737 – 1739. године.

⁴⁴ 1742. године

⁴⁵ 1766. године.

или да се потурчи или да буде убијен. Већина оних, који су примили ислам, била је албанизирана. Колико су биле тешке прилике за наш народ у том крају од XVII – XVIII века, потврдиће нам следеће чињенице. Године 1616. срушени су Душанови Свети Архангели,⁴⁶ у времену од 1749 – 1756. године катедрална црква митрополије призренске Свете Богородице Љевишке била је претворена у џамију,⁴⁷ док су метохи Светог Петра Коришког, манастир Светог Апостола и Еванђелисте Марка и манастир Свете Тројице Руснице, до 1831. године били пусти. Због наведеног стања, у Призрену и у његовој околини, сви су манастири опустели. То је било доба када је процес исламизације и албанизације био најинтензивнији. На смањење броја српског живља утицао је и помор изазван епидемијама куге и глади.⁴⁸

У тим тешким временима турског ропства, манастир Светог Петра беше као извор из кога је српски народ призренског краја црпео животне сокове, а чудесна исцељења и благодатна помоћ од моштију преподобног беху као писма из небеске отаџбине која крепљаху српски народ подсећајући га да је „земаљско за малена царство а небеско увјек и до вјека“. Читајући их духовним очима вере и сећајући се Голготске Христове жртве за род људски, српски народ тога краја у духу остаде слободан очувавши своју свету веру. Ту духовну, Христову слободу, је Преподобни и богоносни отац наш Петар стекао богоугодним и трпељивим животом својим, на

⁴⁶ П. Костић, *Црквени животи*, 125.

⁴⁷ Исто, 76.

⁴⁸ Сви наведени подаци о страдању српског народа на Косову и Метохији преузети су из књиге Реље В. Катића – „*Манастир Светог Петра Коришког*“, Народна и универзитетска библиотека Нови свет, Приштина, 1995.

који је, својим светим моштима, позивао васцели Христоименити народ српски. Будући извор снаге српског народа, манастир Светог Петра је био мета честих напада турских и арбанашких зликоваца. Прича се, кад су арнаутско племе Кабашани населили данашње село Кабаш (некада се оно звало Свети Петар) и Скоробиште, да су толика зверства чинили, да су чак и мошти светитеља спаљивали и у таквим се приликама веселили. Једном, ове слуге сатанске, одлучише да спале мошти Преподобног Петра, на које долазе „Ђаури“ да траже лека и помоћи. Калуђери су вешто и дуго одвраћали Арнауте. Када су увидели да у томе неће успети, реше се да позову све крвопије из кабашког краја, да их поопијају и онда са њима сврше. Претходно Свете мошти из манастира пренесу у једну пећину и ту их добро сакрију, како се не би родбина изгинулих Арнаута светила на светитељевим моштима. Пошто су поубијали Арнауте – зликовце – побегну ноћу из Коришког манастира и дођу у Ибарски Колашин⁴⁹, у село Брњак, испричају тамошњим сељанима о ономе што су учинили и замоле их да пошто – пото настоје да се Свете мошти пренесу у Колашин. Како је крај где је Коришки манастир необично богат пашњацима (ту је чувена Попова ливада, Царева Ливада, Кнежева Пољана, и тд.), то су људи из Колашина долазили овамо у косидбу и остајали по цело лето. На тај начин, они су имали и газде код којих су годинама радили и добро се познавали. С тога су калуђери успели, да те косаче наговоре, да Свете мошти преподобнога Петра пренесу ноћу у Колашин и на тај начин сачувају. На-

⁴⁹ Ибарски Колашин је област у долини горњег тока Ибра, између планине Рогозне и Мокре Горе, Косова и Рибарићке клисуре.

шавши Свете мошти на указаном од калуђера месту, Брњачани их са страхом и побожношћу целиваше а затим, молећи се Светом Петру кренуше пут Колашина на рукама носећи кивот са моштима.⁵⁰ Са лакоћом они иђаху час кроз шуме, час преко река, а час кроз дубодолине, све до места близу села Брестова, одакле се Свете мошти не даваху помаћи.⁵¹ О том чуду сељани обавестише калуђере, који дошавши к моштима сатворише усрдну молитву преподобноме, обраћајући му се као живоме у телу. На њихове молитве кивот са моштима поново постаде лак као и раније, те они заблагодаривши преподобном наставише свој пут⁵², док најзад нису дошли до величанствене боготесане стене масива Мокре Горе, где се, срастао уз као зид стрму литицу, попут ластавичјег гнезда, налазио манастир Црна Река.⁵³ Ту, у пећинску цркву манастира Црна Река, монаси и побожни Брњачани положише Свете мошти преподобног и богоносног оца нашег Петра Коришког, и оне ту, као Свети украс и сла-

⁵⁰ Препричао Милан Н. Бојчевић у свом раду „Св. Петар Коришки и његов манастир“, Скопље, 1940, стр. 49, користећи запис руског конзула Гиљфердинга из XIX века.

⁵¹ О застоју код Брестова – Милан Поповић, *Када су ѿреније моштии Св. Петра Коришког у Црну Реку код Туџина*, Весник, 1 – 15. 08. 1973, 7.

⁵² По предању, на месту где су спуштене мошти, избио је извор бистре воде који и данас постоји. Још се у предању каже да је на брду више Зубиног Потока један од Колашинаца умро од великог умора. По њему је брдо добило име Илиница (Д. Бојовић, *Манастир Црна Ријека*, Ars Libri, Београд, Стари Колашин, Зубин Поток, 2002, стр.38).

⁵³ Што се тиче године преноса моштију Светог Петра из коришке у црноречку обитељ, са сигурношћу се може утврдити само то да су Свете мошти у Црну Реку пренете пре 1709. године. Ово се може тврдити на основу сачуваног записа на једном манастирском минеју из тог времена, који гласи: „Писа раб Божији Радојица и Станка писа овај минеј Драгићу за душу и ко ће га отети од свете цркве да му је противник

Свѣѣ мошѣи Прејодобног Пејѣра Коришког

ва црноречке обитељи, и до данас почивају⁵⁴. Манастир пак, Светог Петра Коришког, опстајао је без моштију до краја 18. века, када у његовој околини, из раније наведених разлога, није остало православног живља, па је зато морао бити напуштен од његових последњих становника. Његово дефинитивно уништење спровели су турски колонисти – Арбанаси, из оближњег села Кабаша које се некада звало Свети Петар.⁵⁵

Глас о преносу целебних моштију преподобног брзо се пронео на далеко, те народ у све већем и већем броју поче долазити његовим Светим моштима и то не само православни него и муслимани, и по вери својој добијаху исцељења и благодатну помоћ. Све се ово дешавало промислом Божјим, који је хтео да овај непресушни из-

свети Арханђел и свети Петар“. Више о преносу моштију Преподобног Петра видети у монографији „Манасџир Црна Ријека“, Драгиша Бојовић, Ars Libri, Београд, Стари Колашин, Зубин Поток, 2002, стр. 35.

⁵⁴ Пећинска црква Манастира Црна Река је посвећена Светом Арханђелу Михаилу. Манастир се налази на левој обали истоимене речице, у западном делу Ибарског Колашина, између Косовске Митровице, Пећи и Новог Пазара.

⁵⁵ Да је манастир постојао 1760. године закључујемо из једног сачуваног записа његовог последњег игумана Нићифора у књизи „Пролог за септембар (Житија светих)“, која се у то време налазила у манастиру. Од целокупног манастирског комплекса данас су остали само масивни стубови (на којима је грађена црква) и делови зидова цркве. Фреске и цело здање су јако оштећени што због елементарних непогода и пропадања материјала услед трошности и старости, што због намерног уништења од стране локалних мештана Албанаца. Још увек постоје остаци фресака у олтару уклесаног у стену и на стенама. Цео комплекс прати судбину нашег народа на Косову и Метохији. Објекат делује јадно и запуштено и препуштен је на милост и немилост Албанаца тог краја. Немили догађаји на Косову и Метохији од 1999. године довели су до још већег уништења овог бисера наше вере и културе и потпуног исељавања православног живља из Корише и околних села.

Манастир Црна Река

Што се тиче цркве „Сети Петар Нови“, у селу Кориши она је постојала током XV – XVIII века. По П. Костићу, дефинитивно је порушена 1885. године „од чувеног зулумћара Рустема Кабаша“. По ослобођењу 1912. године била је обновљена да би убрзо за време окупације 1915 – 1918. године била поново срушена. На том месту била је касније подигнута турска школа која је порушена 1930. године, када је поменута црква обновљена. Поново је била порушена 1941. године и у том стању је остала и до данас. (више о овој цркви видети у: М. Ивановић, *Остаци цркава и исјосница у анахоретској насеобини Св. Петра Коришког у данашњем селу Кабашу код Призрена и његовој околини*, поменути научни скуп, стр. 173).

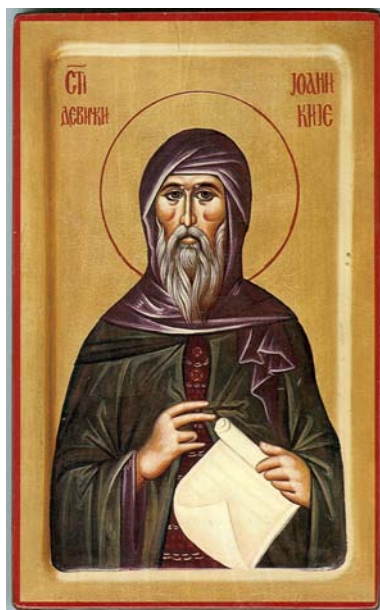
Манастир Св. Марка, метох манастира Св. Петра Коришког, су подигли браћа Призренци Јован и Бранко Влахићи 1467. године. Постојао је до 1915. године, када су га порушили Арбанаси из села Кабаша. Између два рата он је био делимично обновљен и поново био порушен 1941. године (П. Костић, *Црквени живот*, 103) а 1981. године спаљен (исто 141 – 143), такође од стране Кабашана. Обновљени манастир је 1999. године, од стране ОВК, потпуно савињен са земљом.

вор исцељења, нашавши се у средини са још увек већинским српским становништвом, у то време густо насељеним у околним селима,⁵⁶ поново постане искоришћен у правој мери. С друге, стране црноречки манастир, приљубљен уз стрму стену високо изнад корита истоимене реке, надвијен огромним масивима Мокре Горе и столетном шумом, кроз коју се уским и зими непроходним козјим стазама једино и могло доћи, далеко од погледа недобронамерника, би идеално место за чување тако велике светиње, за све време турског ропства.⁵⁷ Од времена његовог првог игумана – Светог Јоаникија Девичког, који својим подвизима и молитвом освети пећину у којој је манастир смештен⁵⁸, па до данашњег дана, манастир је био духовно и просветно жариште целог краја. Његов светосавски пламен је нарочито појачан од времена када је обogaћен Светим моштима преподобног оца нашег Петра Коришког. Као и у Кориши, мошти преподобног, пружајући исцељења и благодатну помоћ, беху велика утеха и укрепљење црноречком братству и околним житељима у тешко време турског робовања. И овде, човекомрзац ђаво, који за живота преподобног вођаше жестоку борбу са њим, нахушка своје слуге у лицу турских зулумџара, те су у пар наврата нападали мана-

⁵⁶ О становништву Ибарског Колашина у средњем веку видети у: Симиша Мишић, *Ибарски Колашин у средњем веку*, „Манастир Црна Ријека и Свети Петар Коришки“, исто, стр. 13 – 23.

⁵⁷ Као у сигурније и скровитије место, далеко од очију турских зликоваца, у Црној Реци су 1867. године пренете мошти Светог Краља Стефана Првовенчаног, одакле су после 9. година враћене у Студеницу.

⁵⁸ Свети Јоаникије Девички је био оснивач првог црноречког општежића. Подвизавао се једно време у хладној и влажној црноречкој пећини, па када је пронађен и откривен, да би избегао људску славу и поштовање, побегне и сакрије се у непроходне шуме Дренице, где је

*Прејодобни Јоаникије Девички
(оснивач првог црноречког
ојшћежића)*

стир. Тако су исламизирани Вучетићи, из оближњег села Црниш, 1731. године, извршили напад на манастир у коме није било жртава.⁵⁹ Озбиљнији напад био је о Божићу 1763. године, када су погинула два Турчина, док је игуман Максим рањен побегао у Свету Гору.⁶⁰ Тада је манастир запустео а мошти преподобног вероватно привремено склоњене на сигурније место. Злоба ђаволска према преподобном и његовој новој обитељи још јед-

продужио свој богоугодни подвижнички живот, и где се и упокојио у Господу 1430. године, на месту где се сада налази манастир Девич. Спомен његов 2 /15. децембра.

⁵⁹ У сачуваном запису о томе стоји: „Не платише, неке узеше на правди Божијој, и зулумом великием“ (Љуба Стојановић, *Сѣтари српски хрисовуљи, акѣи, биографије, лейтојиси, йоменици, зайиси и гр.*, Споменик СКА. III, 1890, 177).

⁶⁰ Исто, 177.

ном је испољена после краћег времена, паљењем манастирске цркве од стране Турака.⁶¹

Молитвено поштовање, љубав и вера у исцелитељну моћ овог великог светила српске земље, били су у срцима многих верних и у крајевима удаљеним од црноречке обитељи. Испуњен таквом љубављу, богољубиви Которанин, Саво Гачанин, приложи дрвени ћивот Светом Петру у коме Свете и чудотворне мошти Преподобног и богоносног оца нашег Петра и данас почивају⁶².

Трпељиво носећи јарам турског ропства, православни Срби, потпомагани благодатним и чудотворним дејством Божјим и угодника његовог Петра Коришког, сачуваше веру своју и духовну слободу у Господу, а онда наоружани вером и ограђени милошћу Божјом, збацише са себе окове петвековног ропства и поново стекосе националну и државну слободу.

У слободној држави, све до 1933. године, монаштво у црноречкој обитељи замире. У том периоду парохијску дужност у Црној Реци обавља неколико свештеника. Манастир је поново запустео 1941. године. Непосредно после рата у манастир долазе искушенице из Сопоћана и отац Доситеј, доскорашњи духовник манастира Жиче, проводе ту неколико година и поново се враћају у Сопоћане. После њих долази отац Мирон, а после њега отац Сава Кривокућа са још две монахиње. Од 1960.

⁶¹ У том пожару потпуно је изгорела икона Пресвете Богородице на иконостасу (уместо ње данас стоји икона Пресвете Богородице из 1801. године), и својим највећим делом иконостасни крст. Гарез од тог пожара се и данас може видети на црноречком иконостасу који данас нема иконостасни крст.

⁶² Било је то 1870. године. Кивот је саградио Јосиф Савин а на њему се налази запис са измишљеним подацима о пореклу и времену живота Светог Петра.

до 1978. године манастирски настојатељ био је јеромонах Сава Чанчаревић. Послератни период је био период духовног замирања нашег народа и губљења духовне слободе очуване и у претешким временима петвековног турског ропства. Српски народ робује греху а број оних који се искрено моле пред моштима Светога Петра никада није био мањи. Пошто је отац Сава морао да пређе у други манастир, а није било никог ко би могао да га замени, тадашњи епископ Рашко–призренски а садашњи патријарх Српски Павле, води се мишљу да Свете мошти из Црне Реке премести у манастир Сопотане. Но, једно су мисли људске а друго Божије. Своблаги и многомилостиви Господ, чијом су силом и мртви васкрсавали, а из неплодне и престареле утробе настао многољудни народ, устроји да та 1978. година не буде година поновног запуштања манастира и другог преноса моштију, него година црноречког васкрсења. Лазаре изиђи напоље! И изиђе умрли увијен повојима дугим више деценија, а лице му убрусом заборава повезано. Наиме, прекретне 1978. године, молитвама Светога Петра, у Црну Реку долази духовно чадо Аве Јустина Ћелијског, доктор теолошких наука, јеромонах Артемије Радосављевић. Окриљен благословом и молитвеним заступнишвом Светог Петра и свог духовног оца – великог молитвеника и богослова свога времена, овај некадашњи професор богословије у Крки и Призрену, са великим жаром и усрђем ради на материјалној и духовној обнови манастира. Убрзо под окриље Светога Петра пристижу и друге, младе богољубиве душе. Сви они одбацивши све лепоте овога света, еванђелски узимаху на себе јарам Христов и усрдно, у послушању, смирењу и трпљењу служаху Богу и Светој Петру. Број братије

се из године у годину повећавао а живљење њихово беше испуњено љубављу и послушањем према своме игуману. Ограђивана молитвама Светога Петра, црноречка обитељ у правој мери постаде оаза мира и љубави, дом молитве, предворје раја, светло место у тами богоодступништва. Братство духовно сазрева, расте кроз послушање и смирење, а онда 1983. године велика радост – после дужег времена прво монашење на манастирској слави, Аранђеловдану. Следе нова монашења, рукоположења, пристижу нови искушеници. У свачијем срцу је велика радост која долази од смиреног служења Богу и ближњима. После неколико година изграђује се мост преко језера у Рибарићу а скеле и чамци постају прошлост, пробија се пут до манастира и већ се може колима доћи до манастира, обнавља се црква и стари оронули конак, који је почетком XX века служио као школа, а нешто касније гради се нови конак за смештај увећаног братства. У новом конаку, на велику радост братије, саграђена је и капела посвећена Светом Великомученику краљу Јовану Владимиру за службу у зимским данима. Света Литургија се већ свакодневно служи. Манастирско звоно некако радосније одзвања позивајући на молитву; како и не би када је толике године ћутало или било замењивано школским звоном. Чини се да се чује и до Београда објављујући Српском народу овај редак драгуљ наше средњевековне културе, скривен пуних 700 година од очију шире Српске јавности. Ето и првих гостију – млади студенти, богослови, боготражитељи – желе да проведу једно време у манастиру. Примају се широка срца, постају део општежића. Број манастирских пријатеља из свих крајева Српске земље расте и сви они постају део манастира – црноречани, спремни да помогну у свакој прилици. Милошћу Божјом и молитвама Све-

Црноречко брајство (фотографија из 1991. год.)

тога Петра, број братије 1991. године достиже до 15 и те исте године отац Артемије буде изабран за епископа Рашко–призренске епархије којој и припада манастир Црна Река. Од тада овај свети манастир постаје „расадник“ монаштва за целу епархију. Део црноречке братије по благослову владике Артемија, убрзо прелази у манастире Зочиште, Високи Дечани, Сопоћани, да духовно и материјално обнове ове наше велике светиње. Милошћу Божјом у томе и успевају тако да монаштво почиње да цвета и у тим манастирима а самим тим и духовни живот у срединама у којима се налазе. Време је пролазило и са собом, у црноречку обитељ, доносило нове искушенике што је створило могућност за оживљавање нових манастира у епархији. То Богопромислитељно „рођење“ и данас траје и већ сутра неку стару српску задужбину или запустели манастир оживеће црноречки монаси. Светојустиновски дух и осећај заједништва увели-

ко живи у „распетој епархији“ и за целу епархију се може рећи да представља један велики манастир у коме су келије поједини манастири и у коме је игуман сам Преподобни и Богоносни отац наш Петар Коришки, чијим се молитвама и догоди ово велико чудо васкрсења монаштва у епархији. Но злоба ђаволска не мирује. Као некада на Коришки манастир, тако сада на овај велики манастир који обухвата целу епархију, устадоше слуге његове и попалише многе цркве и манастире – келије његове. Настаде још једна голгота православног народа на Косову и Метохији а Пилат је и овог пута албански народ са умноженим потомцима многих Рустема⁶³. У тим тешким искушењима кроз које је наш народ на Косову и Метохији пролазио и још увек пролази, једини који су остали уз мученички српски народ били су управо монаси и свештеници „распете епархије“. Крепећи га и помажући га на сваки начин, заједно са својим епископом, он још увек у својој голготи опстаје а даће Бог угледаће и светли дан свога васкрсења.

Молитвама овог српског Антонија Великог, у задње време оживљава и српско скитско монаштво. Недалеко од црноречког манастира, саграђена су три скита⁶⁴, у којима они који прођоше основну школу монаштва у општежићу, далеко од погледа света, воде савршенији монашки живот у сабраности ума свога, увек пред очима имајући равноангелно житије Светог Петра. И као што у средњем веку око коришког манастира изниклоше ана-

⁶³ Рустем Кабаш – познати зулумћар из XIX века који је срушио цркву Св. Петра, саграђену од старца Григорија у XIV веку у селу Кориши.

⁶⁴ Посвећени су: Преподобном Силуану Атонском, Светим Праоцима и Светом Великомученику Краљу Стефану Дечанском.

*Св. новомученик Харитон
(фреска у кайели Св. Николаја
Жичког у манастиру Св. Архангела
код Призрена, рад Милоша Рашког)*

*Гроб Св. новомученика
Харитона*

хоретске насеобине, тако данас око црноречког манастира полако ничу скитови у којима се слави Троједини Бог који је диван у светитељу свом Петру Коришком чудотворцу.

Говорећи о миомирисним цветовима, које се у лику монаха, руком Светога Петра, приносе Богу, поменимо и његов најмиомириснији цвет – Преподобномученика Харитона. Овај дивни монах и мученик рођен је 21. новембра 1960. године у селу Сеоце код Луковске Бање (општина Куршумлија). Као искушеник у Црну Реку долази 1995. године. Ту проводи 2 године које испуњава пожртвованим радом, послушношћу, смирењем, редовним и усрдним похађањем богослужења и осталим монашким

врлинама. Почетком 1988. године заједно са још једним искушеником буде премештен у манастир Светог Марка у Коришу код Призрена, а одатле, из безбедносних разлога, у манастир Светих Архангела код Призрена. Ту је замонашен у малу схиму 1998. године. Мученички је пострадао у околини Призрена 15. јуна 1999. године од шиптарских зликоваца, само зато што је монах Христове цркве и што је Србин. *„Мучен би и злосџављан, али не оџвори усџа својих; као јагње на заклање вођен би и као овца нема џред оним који је сџриже не оџвори усџа својих“* (Ис. 53, 7). Његово Свето, обезглављено и измакрирано тело пронађено је после више од годину дана и предано је земљи у црноречкој обитељи да је освеђује и краси а његова света душа краси рајске обитељи Светих Српских Мученика и Новомученика.

Данас у црноречку обитељ, на поклоњење моштима Светога Петра, долази све већи број људи међу њима и не мали број муслимана. Од времена када су Свете мошти пренете из Корише у Црну Реку, сваког 29. јуна (12. јула), на дан прослављања Светих и врховних Апостола Петра и Павла (Петровдан), у манастиру се окупља по неколико хиљада људи да се поклони, помоли или заблагодари Светом Петру чије име постаде „заклетва и уклетва“ овог краја. У манастиру се свечано и уз присуство све већег броја верника прославља и дан блаженог представљења преподобног, 5. јун (18. јун), или мали Петровдан како се у народу назива, и сабор Светог Архангела Михаила – Аранђеловдан, 8. новембра (21. новембра). Тада се и кивот са Светим моштима отвара на велику радост верних. Из Црне Реке верни носе освећену воду, уље из кандила Светог Петра или воду Светог Архангела Михаила којом верни помазују очи и лице или пи-

Верни народ на Светој Лийџурџији (Петровдан 2005. године)

ју⁶⁵, но оно најдрагоценије што са собом носе јесте неописиви осећај душевног мира и спокојства који прожима ово парче неба на земљи. Велики је број оних који, опчињени свештеним миром и рајском лепотом црноречке обитељи, уз молитвено заступништво преподобног, скренуше са широког пута греховних наслада и пођоше уским и трновитим путем врлина. Неретки су примери искреног покајања и исповести пред моштима преподобног Петра. То су уједно и најмиоморисније жртве и прилози које верни приносе преподобном поред оних у разним намирницама, новцу, стоци. Многи своју децу желе да крсте баш поред моштију преподобног и често им дају име овог Светитеља, нарочито они који после дугогодишње бездетности, молитвама његовим добише пород.

⁶⁵ То је света вода која се кап по кап скупља у једном каменом удубљењу у пећини. Вода је целебна, и како верници кажу, нарочито помаже код болести очију. Верници њоме помазују очи и лице или пију (недавно урађена анализа ове воде показује да је вода изузетно чиста са РН фактором 7. Цитирамо изјаву сестре која је вршила анализу: „Толико је чиста да може директно у вену да се убризга“.

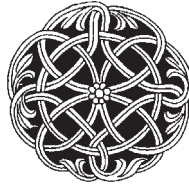

Дивна су и многобројна чудеса Светог Петра учиње-на од времена његовог пресељења са земље на небо па све до наших дана. Молитвама његовим многи хромии су проходили, неми проговорили, слепи прогледали. Нарочито су бројна исцељења од ђавоиманости. Испод моштију постоји лежај на коме поклоници проводе једно време просећи благодатна исцељења за душе и тела своја, која и богодарежљиво добијају сви они који са вером и љубављу приступају⁶⁶. Међу њима је и велики број муслимана. Нека од тих чудесних исцељења записана су у црноречком манастиру али је ипак највећи број записан само у срцима многих верних. Нама пак који смо сведоци тих чудесних исцељења и онима који са вером слушају о њима, она говоре о великој слободи коју преподобни има пред Господом и да је тело његово у временом животу било храм Светога Духа. Вером, љубављу, надом, молитвом, постом, кротошћу, смиреношћу, трпљењем и осталим еванђелским врлинама украсивши душу своју преподобни постаде „учесник у Божјој ѝрироди“ (2. Птр. 1, 4). „Свети у свему живљењу“ (1. Птр. 1, 15), он је мислио Богом, волео Богом, осећао Богом, делао Богом, живео „живојом сакривеним с Христјом у Богу“ (Кол. 3, 3). Отуда и Божанске, бесмртне, свепобедне чудотворне силе у његовим Светим моштима. Та Божанска сила посведочује да је Христос заиста вечни Богочовек и да прославља оне који Њега прослављају.

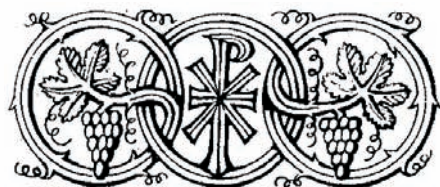
Имајући пред очима равноангелно житије у посту и молитви Преподобног и богоносног оца нашег Петра Коришког, и сами загрејмо срца љубављу према Господу који рече: „Ако ме љубише зайовесии моје држише“

⁶⁶ У народу се раширило веровање да је за добијање исцељења неопходно да се заспи испод моштију.

(Јв. 14, 15). И тако ревносно испуњавајући заповести Господње украсимо душе наше сваком еванђелском врлином и неуморно се успињимо лествицом живота, која води у живот вечни и царство небеско, где Господ наш обитава, коме нека је слава заједно са Оцем и Светим Духом, у векове векова. Амин.

ЧУДЕСА

*Прейодобни Петар Коришки
(фреска из њирираше Пеђе Паџириџије, XVI век)*

ЧУДЕСА ПРЕПОДОБНОГ И БОГОНОСНОГ ОЦА НАШЕГ ПЕТРА КОРИШКОГ

Чудеса су једна од карика у ланцу добротинства која Бог чини човечанству. Тај дар Божији дан нам је благовољењем и милосрђем Божијим а ми смо дужни да се према дару и Дародавцу односимо са великом побожношћу и благоразумношћу. Чудесна исцељења учињена самим Господом или преко Његових угодника имала су свети смисао и свети циљ – да кроз пролазно спасење тела од телесних болести, видљиво и опипљиво засведоче о могућности вечног спасења душе и тела. Зато су она апостоли Речи Божије и сведоче о сили и власти Божијој над свом видљивом и невидљивом творевином. Стварни извршитељ чуда, благовести велики руски светитељ Игњатије Брјанчанинов, управо је – Реч. Где се прима реч није нужно знамење, због достојанства које припада Речи. Чудеса и знамења су управо – снисхођења немоћи људској. Да би се десило чудо, није потребна само сила чудотворца, већ и вера оног коме се чудотвори.

Многобројна и предивна су чудеса преподобног и богоносног оца нашег Петра Коришког, учињена од његовог престављења до данас. Преко њих преподобни, апостолски, кроз векове, проповеда истинитост и силу

вере православне. Многа од њих, као што и у житију рекосмо, остала су записана само у срцима многих верних, и по њиховом одласку из земног живота и сама запала у таму заборава. У новије време у црноречком манастиру записујемо сва чудеса по сведочењу оних који су примили исцељења или њихових очевидаца. Један мали део дајемо у наредним редовима у славу Бога који је диван у угоднику свом Преподобном Петру Коришком чудотворцу.

Божија опомена архитекти

Започињући материјалну обнову црноречког манастира, тадашњи настојатељ јеромонах Артемије Радосављевић, упутио је позив стручњацима Завода за заштиту споменика културе у Краљеву, да дођу и виде у каквом је стању манастир и на основу тога одобре потребна средства за његову обнову. Позив је прихваћен и ускоро у Црну Реку долази архитекта Вељко. После разгледања манастирских објеката констатовао је да је обнова потребна. Ту своју констатацију Вељко и саопшти настојатељу и братији окупљеним у манастирској кухињи, говорећи да је њихов манастир од изузетног историјског и културног значаја, те да је обнова потребна, али да средстава у Заводу нема довољно. Јер, мора се, рече, улагати у приоритете а то су: Студеница, Грачаница, Дечани и други... Само што је изговорио последњу реченицу у свом образложењу с плафона се обруши повећи комад малтера и паде на сто, неколико сантиметара испред говорника. Комад малтера од педесетак килограма уздрмао је сто а шољица с кафом која је стајала испред Вељка распрсла се у парампарчад. Ударац о сто је био то-

лико јак да су сви занемели од страха и чуђења овој изненадној поруци. На сву срећу порука је прошла без повређених.

Када се на првом састанку дискутовало о расподели средстава за рестаурацију манастира многи су се у почетку залагали за поштовање утврђених приоритета. За реч се при томе јави Вељко и исприча чудесан догађај приликом боравка у црноречком манастиру. Из приче су сви схватили поруку светога Петра да се са обновом мора кренути и једногласно су Црну Реку уврстили у приоритете. Завод је касније извршио обимне радове на рестаурацији и обнови манастирских објеката који су омогућили нормалан живот братије у манастиру који ће касније, промислом Божјим и молитвама светога Петра, постати духовно жариште целе рашко – призренске епархије.

Чудо спасавања од сигурне смрти

Године 1981. два аутобуса верника из Велике Плане на путу за манастир Девич свратише и до црноречког манастира. Била је мркла кишовита ноћ. Да би се дошло до манастира морало се скелом и чамцем преко језера „Газиводе“. Само они најтврђи у вери и љубави према светом Петру одлучише да и при тешком времену и слабој видљивости наставе пут од око сат времена пешачења колико треба од језера до манастира. Тридесетак верника који до манастира стигоше дочекао је о. Артемије с фењером, јер у манастиру још увек није било струје. Један од пристиглих гостију, по имену Гвозден, упита у манастирском дворишту: „па људи где је овде црква?“ Младић који је био гост у манастиру показа руком у прав-

цу цркве и рече: „ено је тамо“. Не знајући да преко сувог корита реке, на том месту понорнице, постоји дрвени мост преко кога се улази у манастир, Гвозден крену журно кроз мрак и промашивши мост стрмоглави се у кањон са висине од око седам метара. Крикнуо је једном и заћутао. Два младића, манастирски гости, узевши фењер сиђоше у кањон очекујући да тамо угледају разбијено о огромно камење тело несрећног Гвоздена. За дивно чудо он је не само остао жив него није било ни озбиљнијих повреда, сем једне мале посекотине на глави. Када је изашао из кањона уз помоћ она два младића и сам је журно закорачао преко моста да заблагодари светом Петру на указаној милости. Ту ноћ је Гвозден провео у манастиру славословећи Бога и угодника Његовог Петра Коришког чудотворца а сутрадан после доручка срећан и благодаран наставио пут према Девичу са својим сапутницима.

Слично чудо свети Петар учинио је на Петровдан неколико година касније када је са моста у кањон пала беба на очиглед мноштва народа који се беше окупио на сабору. Када су је изнели из кањона беба је била жива а трагова повреде нигде није било, на велику радост мајке и свих присутних.

Чудо исцељења немих и непокретних или тешко покретних

На Васкрс 2004. године, на поклоњење моштима светог Петра долазила је и Неда Ђукић, старица из обли-

жњег села Горњег Јасеновика која нам је испричала о себи следеће: На Божић 1999. године, ујутро по устајању, одједном сам изгубила моћ говора и осетила занемоћалост тела. Претходног дана сам нормално причала, обављала редовне кућне послове и потпуно здрава отишла на починак, надајући се да сутрадан са својим укућанима прославим Божић. У стању великог страха и панике због онога што ме је изненада снашло давала сам својим укућанима знаке рукама тражећи помоћ од њих. Одмах су ме пребацили у болницу у Косовску Митровицу. Доктори су беспомоћно слегали раменима не налазећи ни узрок ни лека мојој болести. Тамо сам лежала десет дана а онда на свој захтев изашла из болнице у истом стању у коме сам и дошла. Наредна три дана провела сам у свом дому, а онда сам са својим сином Ратком Ђукићем, ћерком Станом (Лазаревић) и рођаком Радославом Ђукићем дошла у Црну Реку да тражим помоћ од светог Петра. Исред светих моштију су ми читали молитве за исцељење и после тога смо кренули кући без икаквих знакова оздрављења. Трећег дана ујутро почела сам да говорим, мада не разговетно. У наредних три дана сам све разговетније причала а снага се постепено враћала. Трећег дана је све било нормално, као да се ништа није ни десило. Вратила сам се својим кућним пословима благодарећи Богу и Светом Петру на чудесном исцељењу.

Слично чудо Свети Петар је пројавио и на Слободанки Дамњановић (Милојевић) рођеној на Петровдан 1944. године у селу Трновци код новог Пазара.

Слободанка је на Светог Илију 2005. године долазила у наш манастир на поклоњење моштима Светог Пе-

тра и том приликом нам је испричала следеће: Негде око моје пете године, изненада, без икаквих знакова болести, и ја и мој брат Душимир у исто време занемесмо. До тог тренутка, по речима моје покојне мајке Веселинке која нам је о овоме касније причала, све је било нормално. Моја мајка Веселинка је иначе била врло побожна жена и знала је да о саборима пешице иде на поклоњење нашим светињама удаљеним и по десетак и више километара. После ове несреће која је задесила мене и брата моја ојађена мајка се реши да ме води Светом Петру у Црну Реку и од њега тражи помоћ у својој муци. Тако је и било. Уочи Петровдана, када се у Црну Реку окупља по неколико хиљада људи, стигосмо и ја и моја мајка после напорног пешачења. Ту смо, као и мноштво другог народа преспавали у манастирском конаку. Ујутро је моја жалосна мајка са великим болом и тугом испричала монасима о несрећи која се изненада догодила њеној деци и вапила за помоћ. Први смо тог празничног јутра ушли у цркву на поклоњење моштима Светог Петра а једно време сам, по речима мајке, и лежала под моштима. На велику радост и чуђење моје мајке и присутног народа ја сам по устајању поново проговорила. Брата Душимира мајка није доводила у манастир. Он је касније постепено почео да говори али и дан данас по мало замуцкује. Слободанка данас живи у Обреновцу увек у срцу носећи љубав према Црној Реци и заштитнику њеном – Светом Петру Коришком.

Пре неколико година светом Петру доведоше дете од пет година које од свог рођења не беше проговорило ни речи. Обавивши што је по обичају код кивота, роди-

тељи су помало тужни кренули кући, не приметивши да је детету ишта боље. Мало испред њих ишао је неми синчић са сестрицом, која га је непрестано о нечем запиткивала: „Бато јеси ли уморан? А шта волиш да ти тата купи, коња или магаре?“ И, гле чуда: „Магаре!“, проговори мали на велико удивљење присутних. Од тада малишан је нормално говорио, а родитељи његови и данас узносе велику благодарност Богу и угоднику Његовом светом Петру на указаној милости.

Слично чудо свети Петар је пројавио на Ајши Кахримановић (тренутно Бишевац) коју је, у својој петој години, у црноречки манастир донела тетка на леђима. Била је нема и непокретна. После боравка испод моштију светог Петра проходила је и проговорила. Касније се удала и родила ћерку Сабину која је имала психичких проблема и молитвама светог Петра потпуно оздравила.

Садашњи настојатељ манастира, протосинђел Николај сведочи: Довезли су трактором једне године непокретну девојчицу. Ставили су је да легне испод кивота светог Петра Коришког и мала је заспала. Када су је пробудили била је потпуно исцељена и пешице кренула кући.

Миланка Дашић из Подгорице имала је кук укочен и тешко се кретала. Лекари су јој саветовали операцију као једино решење за њену болест. У јулу 2003. године посетила је наш манастир при чему је краће време лежала испод моштију Светог Петра молећи помоћ у својој болести. Молитва вере је била услишена. Миланка данас има здрав кук и врло је покретна, како и сама посведочи приликом благодарне посете нашем манастиру на Видовдан 2004. године.

Разрешења од неплодности

Брачни пар Часлав и Мирјана Луковић (тренутно живе у Панчеву) 16 година нису имали деце. Године 1988. долазили су у Црну Реку да од светог Петра измоле пород. Испред моштију су им читане молитве. Ускоро је Мирјана родила Сару а потом и Дуњу, Луку и Лану. Тако је молитвама светог Петра разрешена шеснаесто-годишња неплодност и за шест година рођено четворо златне деце. Ова срећна породица често посећује наш манастир благодарећи Богу и светом Петру на указаној милости.

Године 2004, на дан када наша црква слави Преподобног Петра Коришког (18. јуна), у нашем манастиру је крштена двомесечна беба Петра. После крштења мајка мале Петре – Анђелка Богановић (Филиповић), испуњена осећањима љубави и благодарности према Светом Петру, исприча нам следеће: Пре рођења Петре има-

ла сам четири порођаја. Два пута су бебе биле мртворођене, а два пута су бебе биле живе, али су после краћег времена умирале. Лекари су били беспомоћни у отклањању узрока који су доводили до смрти беба, а мојој тузи није било краја. Оно што је људима немогуће Богу је могуће – беху моје мисли са којима сам пошла у црно-речку обитељ да од Светог Петра измоли помоћ у својој невољи. Док сам лежала испод моштију, у топлој молитви дадох завет Светом Петру да ћу, ако родим мушко, детету дати име Петар, а ако буде женско – Петра. После краћег времена остала сам у благословеном стању и после нормалне трудноће, 12. 04. 2004. године, родила здраву девојчицу којој, испуњујући свој завет, наденух име Петра и просветих Светим Крштењем поред моштију Светог Петра на дан његовог прослављања.

Анђелка, њен супруг и мала Петра редовно посећују нашу обитељ а поред благодарности Богу и Светом Петру у срцу своје носе још једну молбу – да мала Петра добије брата. Нема сумње звао би се Петар.

Брачни пар Горан и Слободанка Калушевић из Лазареваца три године није имао порода. Лекари су установили да Слободанка не може да има деце. Вођени вером и љубављу према Светом Петру долазили су у Црну Реку и ту су им испред моштију читане молитве. Касније су, на њихову велику радост а на запрепашћење лекара, добили ћерку. И овом приликом је показана свемоћ Божија и моћ вере којом се и мртви могу васкрсавати и горе премештати.

Исцељење од епилепсије

Драган Ђуровић из Тополе је до своје 20 године имао свакодневне тешке нападе епилепсије. Очевидци казују да му је лице у тим тренуцима бивало тегетне боје а очи и уста отишли би у страну. Много би испустао пену из уста. После ноћивања испод моштију светог Петра епилептички напади се никада нису поновили.

Од епилепсије исцељења су добили и: Иван Стојановић из Шљивовца код Крагујевца у својој 24 години, који је имао епилептички напад у нашем манастиру, Влада Николић из Божурња код Тополе у 18 години, Ранко Павловић из Корићана код Крагујевца у 16 години, Душица Тијанић из Честина код Крагујевца у 25 години, Милан Барјактаревић из Београда у 18 години.

Ово су само нека од многобројних исцељења од епилепсије, која се и најчешће дешавају.

Исцељење од главобоље

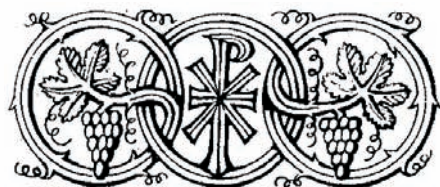
Марина Јездић (рођена 1974. у Лешку) је као дете имала велику и неподношљиву главобољу. Лекари нису могли да излече њену болест нити да поставе дијагнозу. Уочи Петровдана, у својој дванаестој години, лежала је испод моштију Светог Петра. Ту је заспала и у једном тренутку избацила пену из уста. Од тада више није имала болове и данас нормално живи и ради носећи у срцу свом љубав и молитвено поштовање према свом великом добротвору – Светом Петру Коришком исцелитељу и чудотворцу.

Исцељење телесног недуга

Фехо Граховац родом из Постоња (Нови Пазар) има-
ђаше кћер Надиру којој уста беху искривљена у страну.
Обишао је многе лекаре али нико није могао помоћи.
Чувши да многи добијају исцељења од Светог Петра и
Фехо поведе своју ћерку до Црне Реке где је и чудесно
добила исцељење. Фехо и Надира данас живе у Турској
а о овом чудесном исцељењу сазнали смо од некадашње
Фехове комшинице Божидарке Нићифоровић.

СЛУЖБА

*Свети Петар Коришки
(савремена фреска у њараклису сабора Српских светињиља у
манасџиру Пећка њаџријариџија, рад монахиње Макарије)*

СЛУЖБА ПРЕПОДОБНОМ ОЦУ НАШЕМ ПЕТРУ КОРИШКОМ

Службу преподобном и богоносном оцу нашем Петру Коришком, као што и у уводу рекосмо, саставио је Хиландарски монах Теодосије. Настала је, највероватније око 1310. године.¹ Теодосијева служба за сада је позната у два преписа: у рукопису САНУ 123 (Коришком поменику који садржи и Службу и Житије, а настао је око 1570 – 1580. године) и препису Христофора Рачанина (настао 1688. године у манастиру Јовању кабларском). Старији рукопис, на жалост, није у целини сачуван и знатно је оштећен. Према Мошиновој реконструкцији недостаје читавих 36 листова, тј. крај велике вечерње, и скоро цело јутрење све до друге хвалитне стихире. Рачанинов препис данас се чува у Божишићевом архиву у Цавтату.²

Одавно је било познато да постоји и трећи, хиландарски препис *Службе* Св. Петру Коришком. Он је могао настати у последњим деценијама XIII века а аутор је и данас непознат. Тај рукопис се у хиландарској библиотеци води под бројем 479 и нема никаквих додир-

¹ Д. Костић, *Кад је Теодосије њисао живој и службу св. Пејтра Коришкога*, Богословље IX (1934) 11.

² St. Novaković, *Teodosija mniha Hilandarca djelo o Petru Koriškom*, *Starine JAZU XVI* (1884) 9 – 34

них тачака са Теодосијевом службом. Једини текст који је заједнички обема службама јесте синаксарско житије после 6. песме канона, за које се сматра да га је саставио Теодосије. У новије време (новембра 1969. године у Београду) протојереј Мирко Павловић „сачини и својеручно исписа службу преподобном оцу нашем Петру Коришком” која се такође у потпуности разликује од Теодосијеве службе. Копија ове веома лепе рукописне службе постоји у црноречком манастиру и по њој се служи сваког 5/18. јуна када се и празнује спомен блаженог престављења преподобног и богоносног оца нашег Петра Коришког. С обзиром да је ова служба непозната широј јавности (за разлику од Теодосијеве која се може наћи у Србљаку) сматрали смо корисним да овом приликом управо ту службу објавимо и то на црквено-словенском језику, а све у славу Свете, једносуштне, животворне и неразделиве Тројице: Оца и Сина и Светога Духа. Амин.

МѢСЯЦА ІУНІА Ё ДЕНЬ
ПАМЯТЬ ПРЕПОДОБНАГО ОТЦА НАШЕГО

ПЕТРА КОРІНТСКАГО

На малой вечерни :

На Господи воззвахъ: стѣхѣры, гласъ ѿ

Вакономъ Христовымъ надѣвша, небрегахъ еси ѿ пищи ѿ ѿдежды, но небесныхъ птицъ дѣло исполнивъ отче, ѿ въ пещерѣ, вселѣвша, бѣзъ пищи ѿ бѣзъ покрѣва на многа лѣта, пребывъ еси преподобне: чѣмъ же во свѣтѣ ѿзыде правда твоа, ѿ ѿкъ же полдне, отче возсѣла еси.

На рало возложилъ еси рѣкъ твоа всечестне, дѣлаа всегда божественнаа, ѿ не возвратилъ еси зрѣ въпѣть: но бывъ еси оуправленъ во царствѣе Христа воплощавшаго бога, во спасеніе душъ нашихъ.

Въ лодіи чѣлестѣи вознмъ, короткими дыханіи короткаго духа, легкѣ прешелъ еси житейскѣю пѣчинѣ мудре: ѿ на енсерѣ многоцѣнѣмъ твоа ѿмѣнѣа продавъ, ѿ ѿверѣтъ егѣ въ себѣ оудержалъ еси, блаженъ бывъ божественными добротами егѣ.

Преподобенъ ѿ чєстенъ свѣтїлникъ божествен-
ный ѿ свѣтоносный, подъ спѣдомъ житїйскїа тол-
стоты нїкогдаже скрываетсѧ: но на версѣ полага-
етъ ѿгвѣдъ высокнхъ чюдесъ челоуѣколюбєцъ. Тогвѣ
молїтвами Хрїстє, дѣрзѣ людемъ твоїмъ вѣлю
мїлость.

Слѡва, глѡсз ѧ

Настѧ богоносє, солнца свѣтлѣншїй твоѿ прѧ-
здникъ, ѿзарѧетъ приходящыа къ тебѣ вѣрою, ѿ
безсмѣртїемъ ѿблагодѣетъ, ѿ дѣшамъ ѿсточѧетъ
ѿщѣленїа, Пѣтрє преподобне, молїтвеннче ѿ дѣ-
шахъ нѧшнхъ.

И нынѣ: глѡсз тоѿже:

Свѣтлѣншаа свѣтлїхъ всѣхъ силъ, чєстнѣнш-
аа всєа твѣрї, Богороднє Владычнє мїра, спасї
ны Спѧса рѡждашаа, ѿ прєгрѣшенїй тморнїчнхъ ѿ
бѣдъ, ѧко благїа молїтвами твоїми.

На стїховнѣ: стїхирь, глѡсз вѣ.

под: Дѡме Вѣфрѧтовъ...

Вѣнїса єсї ѿ мѧтерннхъ пелєнъ соудъ свѧ-
щенъ Богѣ, Богоносє ѡтче нѧшъ Пѣтрє, ѿ
дѡмъ прєсвѣтѧгѡ дѣха.

Честна̀ предъ Господемъ смѣрть преподобныхъ
ѡг҃ѡ.

Носѧ на рѧмѣхъ своихъ Пѣтре, крѣстѣхъ Господень,
бѣсовская мечтанїѧ до конца, ѡтче нашъ потре-
бѧлъ ѡси.

Блаженъ мужъ боанса Господа въ заповѣдехъ
ѡг҃ѡ вохощетѣхъ сѣло.

Лѣстїи лѡкавыхъ бѣсѡвъ обличѧлъ ѡси крѣст-
ною силою, муждростїю же вѣры, оуменилъ ѡси сла-
вѣ Христѡвѣ, Пѣтре, ѡтче нашъ.

Слѡва: гл҃асъ 5 : самогласенъ :

Прїидїте днѣсь благовѣрнїи людіе ѧ прите-
цѣмъ преподобномъ Петрѣ ѡтцѣ нашемъ, ѧкѡ
да своими молитвами ѧзбавитѣхъ всѣхъ насъ ѡ
члѣтворныхъ страстѣхъ ѧ искѡшенїи лѡкавыхъ, ѧ
испроситѣхъ родѣ нашемъ на врагѧ побѣды, плѣнен-
нымъ освобожденїе, братїѧмъ любовь, мїрѣ оустро-
енїе, цѣрквѧмъ соединенїе ѧ душѧмъ нашимъ бѣ-
лю мнлостѣхъ.

И ннѣ: гл҃асъ тѡйже:

Владычце, примѧ молитвы рѣзъ твоихъ, ѧ
ѧзбавѧ насъ ѡ всѧкѣмъ нѡжды ѧ печѧли.

Тропарь писанъ на велицѣхъ вечерни.

На велнцѣи вечерни:

Блаженъ мѡжъ, ꙗ антїфѡнъ

На Господи воззвахъ: стїхѣры, гласъ ѿ:

Преподобне ѡтче богомѡдре, благими нравы оук-
расиѡса, Христѡ прилѣпѡса ѣси ѡ ѿности. Плот-
скѡа стрѣсти оумертвѡвъ воздержанїемъ, глагол-
овъ ѿ законѡвъ пожитихъ исполнитель бѡвъ, ис-
полниѡса ѣси божееѡвенныхъ дарѡвъ ѿ чѡдеса, ѿ
всѣмъ лѡчи богѡтѡ испѡстилъ ѣси, ѿ нынѣ молѡ
спастїса дѡшамъ нашимъ.

Преподобне ѡтче преславно, совѣстъ ѿмѣлъ
ѣси блѡгѡ, ѿ око сердечное взирающее къ богу.
Крѣпостїю Христа возмогъ, державѡ вѡражїю ѿ сї-
лѡ ннзложилъ ѣси, ѿ всѣхъ прилѣжа вседержителю,
свергъ ѣси на зѣмлю велехвалнаго ѿзрѡдны-
ми дѣлы твоими, ѿ нынѣ молѡ спастїса дѡш-
амъ нашимъ.

Преподобне ѡтче досточудне, дѡшѡ твою хр-
амъ свѡтѡмѡ дѡхѡ содѣлалъ ѣси, ѿ былъ ѣси нас-
лѣдникъ горнагѡ царствѡа ѡзъ вышнимѡ сїлами,
многоболѣзненныхъ стрѣсти всегда врачѡеши, при-
стѡпающихъ къ тебѣ: благодѡтъ бо прїимъ ѡ го-
спѡда, содѣлѡти знаменїа ѿ чѡдеса, ѿ нынѣ молѡ
спастїса дѡшамъ нашимъ.

И́ннии стѣхѣры: гласъ тѣиже:

Собра́вшемъ ѿкъ вѣрное Хрїсто́во ста́до, къ ко́вчегу́ преблже́ннаго о́тца на́шего́ Пётра: благоговѣ́нно поклоні́мъ, хвалѣ́ достойнѣ́ю въ пѣ́сняхъ возда́а ѿмѣ́ и мо́лимъ оу́серднѣ́ да пода́тъ всѣ́мъ вѣ́рнымъ исцѣ́леніе́ благодатію́ Го́спода, ѿмѣ́же благоче́стнѣ́ поклоня́емъ.

Прїи́дите ново́свѣщенніи́ лю́діе, избра́нное ста́до Хрїсто́во, да просла́вимъ па́мать преблже́ннаго о́тца на́шего́ Петра, въ вертѣ́пѣ́ возсі́авшаго и́ къ на́мъ прише́дшаго; и́же и по сме́рти да́етъ слѣ́пымъ зра́къ, хро́мымъ хо́женіе, глѣ́хымъ слѣ́хъ, согбѣ́ннымъ и́справленіе́, бѣ́сы же изгоні́тъ, и́ дѣ́ломъ предсто́а Влады́цѣ́, мо́литъ ѡ́ спасеніи́ дѣ́шъ на́шихъ.

И́хже о́ко не ви́дѣ́ и о́хъ не слы́ша, ниже на се́рдце́ чело́вѣ́ка възы́де, ѿ́же оу́готова́ Бо́гъ возлюблѣ́нымъ ѿ́гъ: си́хъ ты́ возжелѣ́лъ ѿ́и, о́тче́ Пётре́ богодѣ́хнове́нне, возненави́дѣ́лъ ѿ́и мї́рское́ пристра́стіе, къ Бо́гу́ еди́номѣ́ прите́клъ ѿ́и, и то́гѡ́ благо́сти пры́снѣ́ насыща́емъ, мо́лимъ ѿ́мѣ́ прилѣ́жнѣ́, спастнѣ́а дѣ́шымъ на́шымъ.

Сла́ва: гласъ ѿ́:

Препо́добне́ о́тче́ Пётре́, ѿ́це́ и въ послѣ́днихъ вре́менѣ́хъ ѿ́вилъ ѿ́и, о́баче́ житіе́ твоѡ́ и исправлені́а́ равно́ дре́внимъ о́тцамъ показ́а. Тѣ́мже́ Хрїсто́съ вѣ́дый тво́а подви́ги, и́ дѣ́ши тво́-

ЕА ЧИСТОТѸ, ВОЗПРОСЛАВИ ТѦ НА ЗЕМЛИ, ДА НІ МЫ
КЪ ПОДОБНОИ ПОДВИГѸВЪЗ ТѢОНХЪ РЕВНОСТИ, КОСПРА-
НЕМЪ НІ СПОДОБИМЕСѦ, НА НЕБЕСѢХЪ СЪ ТОБОЮ ДОСТИ-
ГНѸТИ ВѢЧНАГѸ БЛАЖЕНСТѢВА.

И НЫНѢ: ГЛАСЪ ТОИЖЕ:

Прейде стѣнь законнаѦ, благодѣти пришедши,
ѣакоже бо кѡпнѣ не згарѣше ѡпалѣема: тѣкѡ дѣ-
ва родилѣ ѣсѣ, нѣ дѣва пребылѣ ѣсѣ. Вмѣстѡ сто-
лпѣ ѡгненнагѡ, праведное возсѣѣ солнце, вмѣстѡ
МѡѡсеѦ, Хрїстосѡ спасенїе дѡши нѣшнхѡ.

Входъ. Свѣте тихїй: Прокїменъ дне. ЧитенїѦ трї.

Премѡдрости Соломѡновы: Прѣведницы во вѣ-
ки жнвѡтѡ...

Премѡдрости Соломѡновы: Прѣведныхѡ дѡшы
въ рѡцѣ Гїѡжіен...

Премѡдрости Соломѡновы: Прѣведник ѡце по-
стїгнетѡ икончѣтнѣѡ, въ покѡй бѡдетѡ...

На лїтїи стїхїры: гласѡ ѡ. самогласны.

Урїндїте людїе восторжествѡдимъ днѣсь, слава-
ще преподобнагѡ ѡтца нѣшегѡ Петра, въ Ко-
рїнѣ возсѣѣвшаго, нѣ вопїюще ѣмѡ енце рцѣмъ:
рѣднѣѡ корїнѣское свѣтїло, ѡсѣѡвѡющее всю сѣрбе-
кѡю странѡ, нѣсточѣѡ благодѣтнѣѡ стрѡнѣ, н пода-
вѣѡ всѣмъ нѣцѣленїе.

Ѡ ѡносѣи своеѡ Гога возлюбилъ ѣси, желалъ ѣси служити ѣмѹ вѣроу и любовію, воздержаніемъ, постоумъ и молитвою, сегѡ ради оукротивъ страсти, трѣдилъ ѣси днѣмъ и нощію, терпѡ всѡкѡа скорби, и преодолѣвалъ вражескіа навѣты: нынѣ же въ небесныхъ селеніихъ водворѡа, молиъ ѡ дѡшѡхъ нашихъ.

Слѡва: гласъ ҃:

Радѡиъ пресвѣтлое свѣтѡло, богозрачное церковное оукрашеніе: ѡже процвѣлъ ѣси благоуханіемъ ѡакѡ кринъ, Владыцѣ Христѹ подражалъ, и благодати ѣгѡ врдѡа. Тѣмже чистоѡ аггелское житіѡ стѡжалъ, горы, вертепы и грады свѣтѡло оукраси: сегѡ ради богодѡднѡй вѣнецъ воспріѡлъ ѣси, рѣки богодухновѣннагѡ оученіѡа источалъ ѣси, преподѡбне ѡтче Петре, Христѹ же молиъ ѡ насъ, чадѣхъ твоихъ, даровати дѡшѡмъ нашимъ мѡръ и велію мѡлостъ.

И нынѣ: Богородиченъ: гласъ тѡнже.

Твѣрѡе и непрелѡжное оупованіѡ вѣмѡи тѡа Богородице, ѣгѡже держимѡа, и оуповѡа мѡлимѡа: сохрани насъ и градъ сей и всѡа грады и страны христіѡанскіа ѡ всѣхъ бѣдъ, находѡщихъ челоувѣкомъ согрѣшѡящымъ, но молитвами твоими пріѡмѡящимъ ѡбѡе согрѣшеніѡи ѡстѡвленіѡе.

На стїхóвнѣ: стїхїры, гл҃сз ѿ самогласенз:

УЗБѢГЛЗ ѿ жнчїейскѣю красотѣ, богомѣдре
Петрѣ, погнѣдовавз Хрїстѣ, тѣмже прїалз ѿ жнзнь
вѣчнѣю, красотѣ недѣлѣемьа ѿ немзмѣнѣемьа.

Честнѣ прѣдз Гóсподемз смѣрть преподóбныхз
ѿгѡ.

Млѣдз проковдѣ вóзрастз, стѣрчєскїѣ ѿмѣлз
ѿ рѣзѣмз, тѣмже жнзнь дóбрѣю оупражнѣл, вз
воздержанїи ѿ трѣдѣхз ѿ молнтвѣхз, вынѣ взы-
бѣлз ѿ: слава Хрїстѣ блгоудтрóбїю твоємѣ.

Блаженз мѣж боанєл Гóспода, вз зѣповѣдєхз
ѿгѡ вóсхóцєтз сѣло.

Свѣтїлннкз гѣвнєл ѿ велїкїѣ, богомѣдре
отче нашз Петрѣ, просвѣщѣл подсолнєчнѣю, чѣдєсз
сїаннїи ѿ божєствєннѣмн дѣаннїи: тѣмже по оуспє-
пєнїи незѣходнѣмїѣ свѣтз прїалз ѿ: сєгѡ рѣдн
молнєл спастнєл дѣшѣмз нашымз.

Слѣва: гл҃сз ѿ самогласенз:

Преподóбнє отче Петрѣ, твоѣм оумз ѿ стрѣстїей
свободєнз соблѡдз, дѣхѣ прєсвѣтѡмѣ ссѣдз свѣ-
щєнз бєлз ѿ, ѿ Хрїстѣ прїнєм вз сѣрдцѣ сво-
ѣмз, чѣдотворєцз гѣвнєл ѿ прогонѣл дѣмонѣ,
сєгѡ рѣдн молнєл тѣ, молнєл непрєстѣннѣ ѿ
всѣхз насз.

И нынѣ: Богородиченъ. гласъ тѣже:

Творецъ и избавитель мой Пречистаа, Христосъ Господь, иже твоихъ ложеснъ прошедъ, въ маѣ ѡболкъса, първыа клѣтвы Идама свободи. Тѣмже ти всечистаа ѣакъ Божин Матери же и Дѣвѣ констѣннѣ, вопіемъ немолчнѡ: рѣдѣса аггелски, рѣдѣса Владычнице, предстѣтельство и покрове, и спасеніе дѣшъ нашихъ.

Тропарь: гласъ Ѣ:

Тюбовію Христовою просвѣщенъ, и змлада возлюбилъ єси монашеское житіе, и возненавидѣвъ всѣкое плотское наслажденіе, житіе твое исполнилъ єси терпѣніемъ, постоумъ и молитвами, просїалъ бо єси добродѣтелима ѣакъ свѣтлое свѣтїло, и нынѣ, оусерднѡ мѡлимъ тѣ, преподобне ѡтче Петре, моли Христа Бога: сохрани ти ѡтче чество наше и вѣсѣхъ крестѡносный народъ єрвскїй, и всѣмъ даровати велію многотъ.

На благословенїи хлѣбевъ, єй тропарь дважды,
и Богородице Дѣво, єдиножды.

На оўтрени

На Богъ Господь, Тропарь преподобнаго, дважды.
Слава ѿ нынѣ: Богородицез.

По а стїхословїи, сѣдаленз, гласъ а.

Воздержанїа огнемъ ѿакъ злато въ пещи мѹдрѣ ѿисѹсїемъ, возїалъ єси свѣтлѣйше солнца, растерзавъ оўзы сестства, преестѣственнымъ чїстымъ житїемъ, вышестѣственнымъ прїалъ єси дѣїство всеблаженне. Сегѡ радн вѣрою тѣа воблаяюще вопїемъ: благодѣть ѿ милость ѿ очнїенїе согрѣшенїи нашихъ, ѡтче испроси.

Слава ѿ нынѣ: Богородицез, гласъ тойже:

Молїтвы твоихъ рабъ прїимн Богородице, заступнице наша ѿ пречѣжнице: къ комѹ бѡ пречѣженемъ, развѣ тебе Владычнице: ты покровъ нашъ ѿ заступленїе єси, ѿ нынѣ не остави насъ до конца погнѣнѣти, да твоими молїтвами ѿ бѣдъ сохраниаема: на тѣа бѡ оупованїе возложїхомъ Богородице.

По б стїхословїи, сѣдаленз, гласъ б:

Посетника Господна пѣемн почтїмъ, ѿакъ оумертвѣвша всѣа прилоги растѣй, воздержанїемъ ѿ твѣрдымъ терпѣнїемъ воинниѹ, ѿ пограмївша

сѣлѡ противнборца врага, ѿ всѣхъ ѿгнѡ гордыню, ѿ нынѣ моли́ца еѡ Господѣ, помилува́ти еѡ ду́шамъ на́шимъ.

Сла́ва ѿ нынѣ: Богоро́диченъ, гласъ то́йже:

Оу́жасно чѣдо зачѣтѡ ѿ несказѡненъ о́бразъ рождество́ въ тебѣ позна́ еѡ Приснодо́бко чиста́, оу́жасаетъ моѡ оумъ, ѿ оудивля́етъ помышленіе, сла́ва твоѡ Богоро́диче, во всѣхъ простре́ еѡ, ко спасе́нію ду́шъ на́шихъ.

Полюе́й.

Велча́ніе преподо́бномѣ.

Оубла́жаемъ тѣ преподо́бне о́чче Петре́, ѿ чте́мъ свѣтло́у па́мать твою́, наста́вниче мона́ховъ, ѿ со-вѣседниче а́γγελовъ.

Щало́мъ избрѡнный: Терпѣ потерпѣхъ Господа.

По полюе́й : сѣдѡленъ, гласъ ѡ:

Преподо́бныхъ добро́то, страда́лецъ сострада́че, безъ кро́ве вѣнча́ еѡ ѿ гнѡ мученикъ, Христо́во носѡ ѿма́ божество́нное: ѿ дерзнове́ннъ всегда́ проповѣ́да, та́инство́ свѣтѡ́а Трѡ́ици, ѿ ѿже ѿ моли́ти еѡ, Петре́ не престо́и ѡ восхва́ляю-щихъ тѣ.

Слава тојже: њ њинѣ: Богородиченз, гласз ѓ:

Оудневѣа Іѡанѣз, ѣже паче ѣстѣствѣ зрѣ ѡ
внимаше мыслѣю ѡже на рѣнѡ дождз, вз безсѣ-
менномз зачатѣн твоѣмз Богородице. Купишѣ ѡг-
нѣмз неопалимѣю, жѣзлз жарѡновз прозѣвшѣй: ѡ
свидѣтельствова ѡбѣрѣчникз твоѡ ѡ храниѣтель сва-
цѣнникомз взыкаше: Дѣва раждѣетз ѡ по рож-
дѣствѣ пѣки Дѣвою пребываетз.

Степена ѡ антифѡнз ѓ гласа.

Прокѣменз, гласз ѓ: Честна пред Господемз смѣ-
рть преподѡбныхз ѣгѡ.

Стѣхз: Чѡ воздѣмз Господѣн ѡ вѣхз ѡже
воздѣдѣ ми.

Всѣкое дыханѣе:

Евангѣлѣ ѡ Матѣѣа, зачѣло мѣ.

По ѡ-мь Псалмѣ

Слава: Молитвамн преподѡбнагѡ отца нашегѡ
Петра Коришскагѡ многотвѣе...

ѡ њинѣ: Молитвамн Богородицы...

Стѣхз: Помнишѣ ма Боже...

Стѣхѣра, гласз ѣ:

Преподѡбне ѡтче Петре, во всю зѣмлю ѡзыде
вѣщанѣе ѡсправленѣй твоѡхз: тѣмз на небесѣхз ѡб-
рѣлз ѣш мздѣ трѣдѡвз твоѡхз: дѣмоникѣа погѣ-
бѣлз ѣш полкѣ, ѡ аггеликѣа дѡстѣглз ѣш чѣны,
ѡже житѣю бѣзз порока поревновѣлз ѣш, дерзно-

вѣнїе ѿ мѣла ко ХрїстѸ БѡгѸ, мнѣмъ ѿспросїи дѸшамъ
нашымъ.

Канѡнъ Богородицы со ѿрмосомъ на ѿ.
Канѡнъ преподѡбнаго, гласъ ѿ.

Пѣснь ѿ.

Ѹрмосъ: БѡгѸ прошѣдъ ѿ акъ ѿшѸ, ѿ ѿгѸпетскагоу сла
ѿзвѣжабъ, іранїтанннъ вопїаше: ѿзбавителю ѿ БѡгѸ на
шемѸ помѣмъ.

Благїмн нрѡвы ѡукрашенъ, ХрїстѸ прилѣпїл
сѡ ѿсїи ѡ ѿносїи, плотскїа страсти ѡмертвѣнъ
воздержанїемъ, ѿ кз животѸ преподѡбне престѡвл
сѡ ѿсїи.

Глаголовъ ѿ законовъ Бѡжїихъ, ѿполнителъ
бїивъ, ѿполнилъ ѿсїи ѡтче премѡдре божѣственн
ыхъ дарѡвъ ѿ чѸдѣсъ, ѿ всѣмъ лѸчи богѡтнѡ ѿс
пѡстїлъ ѿсїи.

Слѡва: Сѡвѣстѡ ѿ мѣла ѿсїи благѸ, ѿ ѡко сердеч
ное взнрающе кз БѡгѸ: тѣмже внѡтѡ молїтвѣ
твоѡй премѡдре, сз преподѡбнымн сочтѡ тѡ.

Ѹнынѣ: Стрѡсти плѡти моеѡ ѿ ѡумѡ моегѡ
двнзанїа неподвѡнна ѡттолї, молїю тѡ пречїстѡ
дѣво, ѿ ѿсправн мѡ заблѡждшаго ѡумѡмъ.

П Ѣ С Н Х Ъ .

Ірмосъ: Ты ѣси оутвержденіе притекающихъ къ тебе Господи, ты ѣси свѣтъ ѡмраченныхъ, и поетъ тѣ дѣхъ мой.

Весь прилѣжа Вседержителю, преподобне отче премудре, всеѡ бѣсовскіа слѡбы и збѣглаз ѣси.

Высотѡю смиреніа оукрашаемъ, на зѣмлю свѣрглаз ѣси велехвалнаго, и зрадными дѣлн твоими.

Слѡва: Плотію обложенъ отче премудре, смирилъ ѣси превзѣтлю въю нечестиваго, смиреніемъ словесъ твоихъ.

И нынѣ: Въ ложеи твоѡ воплощаемъ всенепорочнаа, вселіаа зиждитель, на благодѣаніе вѣрнѡ поющимъ тѣ.

СѢдаленъ, гласъ Ѣ.

Страсное покорилъ ѣси плотское мдрованіе, и гѡршаа порабѡтнѡвъ лѣшемъ, отче Петре преславне, сокрѣшилъ ѣси бѣсовскіа кѡзни постомъ, и возіалъ ѣси въ мѣрѣ іакѡ лѣа солнечнаа, іаніи твоихъ добродѣтелей: сегѡ радн тѣ воспѣваемъ.

Слѡва, и нынѣ Богородиченъ:

Стѣна непобѣдимаа намъ хрїстіанѡмъ ѣси Богородице дѣво, къ тебе бо прибегающе невредимн пребываемъ: и пакн согрѣшающе и мамы тѣ молитвенницѣ, тѣмъ благодарѣще вопіемъ ти: раднѣа благодѣтнаа, Господъ съ тобою.

ПѢСНЬ Д.

Ірмосъ: Оубѣлишахъ Господи, смотрѣніѧ твоегѡ тѣнствѡ, раздѣмѣхъ дѣла твоѧ, ѡ проєлівнхъ твоѣ божество.

Содѣавъ прєєлавне, дѡцѡ твоѡ хра́мъ свѧтѡмъ дѡхѡ, бѡлѡ ѣсѡ наслѣдникъ горнагѡ царствѡѧ, съ вѡшннми сѡлами.

Многоболѣзненныѧ стрѣити вєєдѧ врачѡеши, прѡстѡпѡющнхъ къ тебѣ: благадѧть бо прєподѡбне, прѡимъ ѡ Господа, содѣвѧти знѧменѡ ѡ чѡдєєѧ.

Слѡва: Краєнѣйшнмъ прозѡбѣнїемъ ѡтче, въ домѡ Бѡжїи прозѡбѡл ѣсѡ, добродѣтелни оубѡрашєнъ, ѡ плоды чѡдѣєннми ѡблагѡхѡемъ.

И нынѣ: Нѡва дѡхѡвнаѧ, ѡкоже ѡзъ бразды клѡсъ ѡзнесѡ ѣсѡ, вєѡ тѡвѡрь пнтѡющагѡ, вєѡчєєкнхъ Бѡга, Прѡснодѣво.

ПѢСНЬ Е.

Ірмосъ: Оутренююще вопїемъ тѣ Господи, спасї ны: ты бо ѣсѡ Бѡгъ нѡшъ, развѣ тебе ѡногѡ не вѣѡмы.

Оумомъ ѡчнщеннымъ прєєлавне зрїши добротѡ нензречєннѡ Хрїстѧ, вєѡчєєкнхъ Бѡга нѡшегѡ.

Икоже Нѡѧ на колєєнїцѣ ѡтче, добродѣтелни твоѡми возшѡл ѣсѡ на нѡво, дѡхомъ ѡблєгчєвѡемъ.

Слѡва: Стагнѡвъ тѣло твоѡ воздержѧнїемъ, ѡ чнстѡтѡѡ, въ вѡшнѡѧ єєлєнѡ къ шнротѣ ѡтче, доєтѡглъ ѣсѡ.

И њынѣ: Исцѣлѣн недѣлѣюцагѡ оумѣ моегѡ ѡмрачѣнїе, врачѣ рѡждшаѣ Хрїста всенепорѡчнаѣ Владычнцѣ.

Пѣснь 5.

Ирмосъ: Молїтвѣх пролію ко Господѣ, ѣ томѣ возвѣщѣх печѣли моѡ: ѣкѡ зѡлѣ дѣшѣ моѡ испѡлнїсѣ, ѣ живѡтѣ моѣ ѣдѣх прїблїжнїсѣ, ѣ молюсѣ ѣкѡ Іѡна: ѡ тлѣ Бѡже возведѣ мѣ.

Дѣкавыѣ оумертвѣнїсѣ змїѣ, свѣтѣмн твоѣмн молїтвѣмн богоблажѣнне Петрѣ, ѣ ѡ тогѡ разрѣшѣшѣшѣ зѡбѡы, ѣже знаменїѣ ѡ тебе испросївшїѣ, ѣсѣ бо оумгѡдннїкѣ Бѡжїѣ всекрѣтелѣх, познѣнѣ былѣх ѣсѣ вѣренѣх.

ѡбновївѣх прїлѣжнѣмѣх рѣломѣх дѣшѣ твоѡ, свѣщѣннѣѣ о҃тче Петрѣ, добродѣтелнѣѣ вѣ нѡ вѣергѣх ѣсѣ прѣмѣдреннѣх, многѡплѡднѣѣ сѣмена: ѣ пожалѣх ѣсѣ многѡразлїчнѣх ѣсцѣлѣнїѣ богѣтѣѣѣ клѣсы.

Слѡва: Крѣпѡстїѣю дѣха о҃тче возмѡгѣх, держѣвѣх вѣрѣжїю ѣ сїлѣх ннзложїлѣх ѣсѣ: ѣ похвалѣх повѣднѣю пѡчестнї прїѣлѣх ѣсѣ прѣподѡбне Петрѣ, чѣдѣеннѣмн сїѣнїѣ.

И њынѣ: Господѣ сѣх тобѡю прѣчїстѣѣѣ, ѣкоже ннзѡблѣлѣх ѣсѣтѣх бывѣх о҃троковнїцѣ, всѣхѣх нѣсѣх ѡ ѡбластнї лѣтнѣѣѣѣх ходѣтѣѣѣѣѣ твоѣмнѣ ннзѡблѣнѣлѣх ѣсѣтѣх: тѣѣмѣже тѣѣ њынѣ пѡ дѡлгѣ рѡдове рѡдѡвѣх оумблѣжѣемѣх.

Кондакъ, гл҃аъ ѿ:

Велѣиѣмъ подвигъ твоихъ возсиялъ єси, и ѿзарилъ єси богомъдре всѧ концы земныѧ, тѣмъ же и оумѣръ прешѣлъ єси ѿ свѣта къ свѣту возсиявшемъ, мы же нынѣ вопіемъ ти: просвѣти наша помышленіѧ, Петре отче нашъ, и моли непрестанно ѿ всѣхъ насъ.

Ікоу: Возлюбивъ Бога паче всѣхъ, кротокъ же и смиренъ сердцемъ, всѧ въ мѣрѣ оставилъ єси, и ѿтрёшнвѣвша мѣркаго житіѧ, возжелелъ єси всецѣлѡ послужити Богу. Сега ради оудалила єси, вкѣпѣ со єдинородною сестрою Еленою, во еже подвизатнѣѧ подвигомъ добрымъ и спасительнымъ. Вохотѣвъ же пакн крѣпчайшаго подвига, оставилъ єси даже и єдинороднѡ сестрѡ свою Еленѡ, и ѿбѣгъ єѧ, подвижалъ єси крѣпко и долго. Тѣмъ же и побѣдитель явилъ єси многихъ искѣшенихъ и всеѧ вражіѧ силн. Наставникъ бывъ множествѡ монаховъ, ѿноудѡже дарованіе чюдесъ ѿ Христа прїѧлъ єси, тѣмъ же многихъ жителей оудвнлъ єси. Житіѧ же ради свѣтаго и богоугодныхъ дѣлъ твоихъ тебе чтѡтъ даже и агаране (сирѣчь чѡрки - моамедане) и притекаютъ къ рацѣ мощей твоихъ, просѡще твоеѧ помощи. Мы же днесъ, вѣрою и любовію восхваляюще тѧ, вопіемъ: радѡнѣѧ преподобне Петре богоблаженне, предвнлаѧ корншикаѧ похвало.

ПѢСНЬ 3 .

Ірмосъ: ѿ іудѣи дошедше ѡтроцы въ вавѣлонѣ ѿногда, въѣроу тронческою пламень печный попраша поюще: ѡтцевъ Боже благословенъ ѣси.

Прошедъ подвижн постныхъ ѡтче, ѡумомъ крѣпкимъ ѡумъ прегордый божественнымъ смиреннїемъ смирилъ ѣси, пом: благословенъ Богъ ѡтецъ нашихъ.

Краснѣйшее прозвѣніе ѡтче, въ домѣ Божїи прозвѣлъ ѣси, добродѣтельми ѡукрашенъ, ѿ плоди чюдесными ѡблагодухалъ ѣси.

Слѣва: Просвѣтивъ твое сердце, началникъ былъ ѣси священнаго собора ѡтца, наказуа ѿ ѡчъ, ѿ вса приводя къ Божїей волн, пом: ѡтецъ нашихъ Боже благословенъ ѣси.

И ѿнынѣ: Ново ѡтроца рождши прѣбезначальнаго Слова, ѡбетшавшыа ны грѣхомъ, ѡбновилъ ѣси дѣво, ѿ пѣти ѡукрѣпилъ ѣси: ѡтецъ нашихъ Боже благословенъ ѣси.

ПѢСНЬ 4 .

Ірмосъ: Богоглаголивїи ѡтроцы въ пещи, со огнемъ пламень попирающе поухѣ: благословите дѣла Господна Господа.

Наслѣдникъ божественныхъ селенїй, аггелски ѡтче пожилъ ѣси: тѣмъ со аггелы ликуетъ дѣхъ твой.

НЕВОЗВРАТНУ шестковавъ, ѡтче премѡдре ѿ до-
стоудне, ведѡщими къ небеси божественными сте-
замн, слѣведѡщихъ до конца ѡклоннаго ѿсн.

СЛѢВА: Всельшеюса благодатію въ дѡшѡ твою
ѡтче, лѡкавнѡ жнеѡщн въ челоѡѡцѡхъ нечистн
дѡси ѡгонни бываютьъ.

Ѹ НЫНѢ: вода ѿсн нечерепаемаа, дѡво, ѡ не-
лаже вси пїюще благодати исполнаемаа, дѡшею ѿ
тѡломъ ѡсѡщаемн.

ПѢСНЬ ҃.

Ірмось: Ѹстрѡшнса всакъ слѡхъ нечреченна божа
сннзхожденїа, ѡкѡ вышнїи волею сннде даже ѿ до плоти,
ѡ дѡвнческѡгѡ чрева бывъ челоѡѡкъ: тѡмже пречнстѡю
богороднцѡ вѡрнн велчаемъ.

ѸЩѢЛЕНІЕ нсточаетъ богатнѡ четнаа твоа
рака божнмъ дѡхомъ ѿ страсти многовременнаа
ѿщѡлетъ ѡтче, прнходѡщихъ къ тебѡ, ѿ прого-
нитъ лѡкавнѡ, дѡхн лютьнѡ, ѿ воздвнзаетъ вѡр-
ннѡ, восхвалнн твоа свѡтлѡ подвнн.

ТѡЛО твое блаженне терпѡлнѡе, свѡзѡвшееса
вернгамн, страсти нещѡльнѡ прнкосновенїемъ
ѿщѡлетъ, погѡ н спсѡ тѡ вельми прославьшѡ:
ѡтче премѡдре ѿ достоудне, Петрѡ, ѡкѡ дѡлы
твоимн добрымн прославьшѡса преподобне.

СЛѢВА: Проѡѡѡлъ ѿсн въ портннческнхъ ѡѡдолї-
лѡхъ, прехвальне Петрѡ, ѡтче нашъ, ѡкѡ шнпокъ

Благоуханенъ и ѿкакже крѣнъ ѡбюхалъ еси свѣ-
сти вѣрныхъ, добродѣтельми и чюдеса. Тѣмже
преподобне, ѡженн ѡ насъ страсти смердащыа.

И нынѣ: Просвѣти чистаа дѣво свѣтующее сер-
дцѣ мое прише престоупленьми, и житейскими
многими молбамн, не ѡстави мене врагомъ бы-
ти въ радость, ѿкак да слаблю тѣа, и любовію пою
препѣтаа.

Свѣтленъ:

Свѣтомъ невественнымъ ѡзаремъ, свѣто-
виденъ констнннѣ показала еси подобне ѡт-
че Петрѣ, мѡжеки ѡтраса вса земнаа попече-
ніа, дѡшѡ свою къ небесемъ вперла еси, сегѡ ра-
ди нынѣ на небеси ликѡеши, ѿкак констнннѣ нас-
лѣдникъ божественныхъ наслаженій.

Богородиченъ: Пресвѣтаа Богородице, Владычи-
це всаа твари, просвѣти и насъ свѣтомъ невест-
веннымъ, и дарѡи намъ временное и вѣчное благо-
получіе, и ижебви насъ ѡ всякѣа нѡжди и печали.

На хвалитехъ стѣхны на Ѧ, гласъ Ѧ.

Ѧа радѡетсѡ днесъ вса земла сербскаа, да ве-
селитсѡ торжествѡа и градъ Призренъ, ѿкак
имѣа въ предѣлѣхъ ѡбласти своеа неистощное
сокровище, преподобнаго ѡтца нашего Петра ко-

ришикагѡ, крѣпкагѡ предстателя и молитвенника
ко Господѣ, ѿгоже непрестанно молни ѡ душахъ
нашихъ.

Прїиднѣте вси благовѣрніи людіе, вселмы и пѣс-
ньми воспоемъ, преподобнагѡ о҃тца на́шего Петра
корнишикагѡ, иже возсѣа на тверды вѣры паче сол-
нца. Сей бо желаніе божественное воспрїимъ, мір-
скѡю ѡстави прелесть, вземъ же ѿремъ Хрїстовъ
на рамо, полки бѣшѡвъ мѡжеикн побѣди, и ны-
нѣ на небесѣхъ молнтсѧ непрестанно ѡ душахъ
нашихъ.

Имѣа всегда бодръ о҃умъ, богѡмѡдре о҃тче Пе-
трѣ, законѡмъ божественнымъ послѣдовалъ ѿнѣ,
повелѣніемъ сотворшагѡ повнѡдѧса, показалѧ
ѿнѣ монахѡвъ законоположникъ и правило и звѣс-
тнѣйшее, наказатель бездмныхъ и наставникъ
завлѡждшихъ, свѣтильникъ ко тмѣ невѣдѣніа,
ѡсвѣщающъ всю землю сербскѡю, и нынѣ молни во
ѿже спастисѧ намъ.

Имѣа силѡ наставляющагѡ та дѡха Божїа,
богомѡдре о҃тче Петрѣ, никакоже вохотѣлаъ ѿнѣ
внѣтрѣ міра пребыти, но и звѣгъ міра въ непрохо-
димыхъ пѡстынахъ жнлаъ ѿнѣ, и ѿакѡ земный ѡг-
гелъ, и небесный человекъ со свѣрьми безъ боаз-
ни ходилаъ ѿнѣ, сегѡ ради и нечлѣнїа жнзни при-
частисѧ ѿнѣ, и нынѣ ликѡа со ѡггелн, молни ѡ
душахъ нашихъ.

Слава: гласъ ѿ.

Стецнтелѧ днесъ всѧ множествѧ монахѡвѡ,
 вострѣбенте трѣбою пѣсней, благодать бо дѡха всѧ-
 кѡа трѣбы боголѣпнѣйши, всѣхъ созываетъ къ
 пѣнїю преподобнагѡ о҃тца на́шегѡ Петра: власто-
 держци да поклонятѧ искреннемѡ рабѡ всѣхъ ца-
 ря, монахи да прославатъ истиннагѡ наставника
 своегѡ, ѡже показа дѣтельнѡ ѡзрѣднѣи пѣть
 любе божественныа, пастыри ѡ о҃учители да вос-
 хвалятъ, констинѡ ѡзрѣднѡ правило же ѡ о҃б-
 разѡ паствѣ, ѡже постиже свѣтъ истинный всѣ-
 дельный Тронцы, ѡ молнтѧ непрестаннѡ ѡ дѡ-
 шахъ нашихъ.

И нынѣ: Богородиченъ гласъ тѡйже

Тебѣ молимѧ ѡакѡ Божїи Матери, благого-
 веннаѧ, моли ѡ спасенїи дѡшѡ нашихъ.

Славогласїе великое. Ѹкренїи, и ѡпѣть.

На літѣр҃гін :

Нзъбразительныхъ: н ѿ кано́на Свѣтагѡ, пѣнь ꙗ́ н ѿ.
 Прокімень, гла́сѣ ꙗ́: Честна предъ Господемъ смѣръть преподобныхъ ѿгѡ.

Стіхъ: ЧТО ВОЗДАМЪ ГОСПОДЕВИ ѡ вѣхъ, ѿже воздаде ми.

Апостола: къ Корінѡмъ, зачало рѡс: Го́гъ рекіи нзътмы свѣтъ возіати...

Аллилу́я, гла́сѣ ѿ: Пліженъ мѡжъ ко́нѣа Господа, в заповѣдехъ ѿгѡ вохощетъ сѣлѡ.

Стіхъ: Сильно на зѣмли бѣдетъ сема ѿгѡ.

Евангѣліе ѿ Луки, зачало ѡѡ: Идѡхъ изъ нмъ народи мнози...

Прича́стенъ: Въ пѡматъ вѣчнѡ бѣдетъ праведникъ :

Конецъ н Го́гъ слава.

ЛИТЕРАТУРА

1. Теодосије, *Жиџија*, приредио Димитрије Богдановић, Београд 1988.
2. Архимандрит Јустин Поповић, *Жиџија светих (за јуни)*, Београд 1975.
3. Група аутора, *Манастир Црна Ријека и Свети Пеџар Коришки*, (уредник – Драгиша Бојовић), научни скуп, Приштина, Београд 1988.
4. Реља В. Катић, *Манастир Светог Пеџара Коришког*, Приштина 1995.
5. Драгиша Бојовић, *Манастир Црна Ријека*, Стари Колашин, Зубин Поток 2002.
6. Милан Н. Бојчевић, *Свети Пеџар Коришки и његов манастир*, Скопље 1940.
7. Архимандрит Јован Радосављевић, *Монашки начин живоша*, Београд 2002.
8. Протојереј Александар Д. Средојевић, *Православна српска историјска читанка, Православље у Србији (1247 – 1521)*, Манастир Рукумија 2001.
9. Сима Лукин Лазић, *Крајка њовјесница срба од њосџања српсџва до данас*, Загреб 1894.
10. Иван Степанович Јастребов, *Стара Србија*, Приштина 1995.
11. Бранислав Тодић, *Сџођански њоменик*, посебан отисак из *Саџшџења*, бр. XXXIV - 2002, РЗЗСК Београд.
12. Група аутора, *Сџоменичка башиџина Косова и Метџохије*, РЗЗСК Београд 1999.
13. Даница Поповић, *Средњовековне њеђине – исџоснице у Призренском крају*, Историјски часопис, Књ. XLIV, Београд 1997.

14. Даница Поповић, *Манасѿир Св. Тројице Русинице – усѿони и разарања*, Историјски часопис, Књ. XLV – XLVI, Београд 2000.
15. Danica Popović, *The Cult of St Petar of Korisa, Stages of Development and Patterns*, Balcanica XXVIII, Belgrade 1997.
16. В. Ђурић, *Најстарији живојис исѿоснице ѿусѿино-жиѿеља Пејтра Коришког*, Зборник радова САНУ LIX – Византолошки институт, Књ. 5.
17. Леонтије Павловић, *Кулѿови лица код Срба и Македонаца*, Смедерево 1965.
18. Александра Јуришић, *Археолошко–исѿиѿивачки радови на исѿосници Пејтра Коришког код Призрена*, Приштина 1971.
19. Бранислав Тодић, *Црква Св. Пејтра код Уњемира, Стариине Косова*, Књ. IX, Приштина 1990.
20. Група аутора, *Задужбине Косова*, Призрен – Београд 1987.
21. Група аутора, *Catena Mundi, Срѿска хроника на свейским веригама*, Београд 1992.

